

ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿ

Դոկտ. Ալեքսանդր Սաֆարյանը Իրանում

Հայոց Ցեղասպանության 92-ամյակին նվիրված ձեռնարկների շարքում, առաջին անգամը լինելով, իրանահայ անկախ միությունների, մամուլի, Պատգամավորական ժողովի մի խումբ անդամների և անհատ մտավորականների համագործակցությամբ կյանքի կոչված Միասնական հանձնախումբը դիմեց իր անդամիկ գործնական քայլին և այդպիսով ինչ-որ կերպ նաև որակյալ համագործակցության մի փաստ արձանագրեց և հույս ունի այսուհետ էլ ավելի աշխուժացնել նման քայլերը:

Երևի ապրիլ ամիսը, հայության համար այն ժամանակահատվածն է, որ ավելի քան երբեք զգացվում է միասնականության կարիքը: Սակայն դժբախտաբար մեր համայնքում իշխող տարրի մենատիրական հոգեբանությունը միշտ էլ համայնքին զրկել է այդ կենսական պահանջից, ամենատեղի դրսևորումներով: Հայկական ժողովրդային միության և «Արաքս» թերթի պատանուները և որմնագրերը պատռտելով և այլն:

Ինչևէ, նորաստեղծ Միասնական հանձնախումբը արդեն իսկ արել է իր առաջին քայլը, որն է՝ ՀՄՄ «Րաֆֆի» համալիրի, Իրանահայ ազգային և մշակութային միության և «Արաքս» շաբաթաթերթի ապրիլյան ձեռնարկների համադրումը, որի արդյունքում Միասնական հանձնախումբի որոշմամբ հայաստանի մտավորական, երևանի պետական համալսարանի (ԵՊՀ) դասախոս, պատմական գիտությունների թեկնածու, ավելի քան 40 գիտական աշխատությունների հեղինակ, «Հայոց Ցեղասպանություն-90» ժողովածուի համահեղինակ, ԵՊՀ թուրքագիտության ամբիոնի վարիչ՝ դոկտ. Ալեքսանդր Սաֆարյանը ապրիլի 26-30-ը հրավիրվել է Թեհրան, ժողովրդական ելույթներ և համոզիչություններ ունենալու համար:

Հիշատակելի է, որ Ալեքսանդր Վիլենի Սաֆարյանը ծնվել է 1964թ. Երևանում, մտավորականի ընտանիքում: 1981թ. ոսկե մեդալով ավարտել է Երևանի թիվ 19 դպրոցը: 1986թ. գերագանցությամբ ավարտել է ԵՊՀ Արևելագիտության ֆակուլտետը: 1989թ. ավարտել է ԵՊՀ ասպիրանտուրան: 1988-1989թթ. լեզվական և երկրաբանական ստաժավորում է անցել Սիրիայի մայրաքաղաք՝ Դամասկոսում: Նա 1987թ. առ այսօր դասավանդում է Երևանի պետական համալսարանում: Իսկ 1996թ. առ այսօր ԵՊՀ թուրքագիտության ամբիոնի վարիչն է:

Ա. Սաֆարյանը աշխարհի ժողովուրդների «Էլիտա» ակադեմիայի անդամ է, պարզևատրվել է ԵՊՀ ոսկե մեդալով: Նրա գիտական ղեկավարությամբ պաշտպանվել են Հայաստանի Հանրապետությունում առաջին թեկնածուական ատենախոսությունները «Թուրքերեն լեզու» և «Թուրք գրականության» մասնագիտություններով: Նա Հայաստանում հրատարակված թուրքերենի առաջին դասագրքերի հեղինակային խմբերի ղեկավարն է: Անունանցած է, ունի որդի և դուստր:

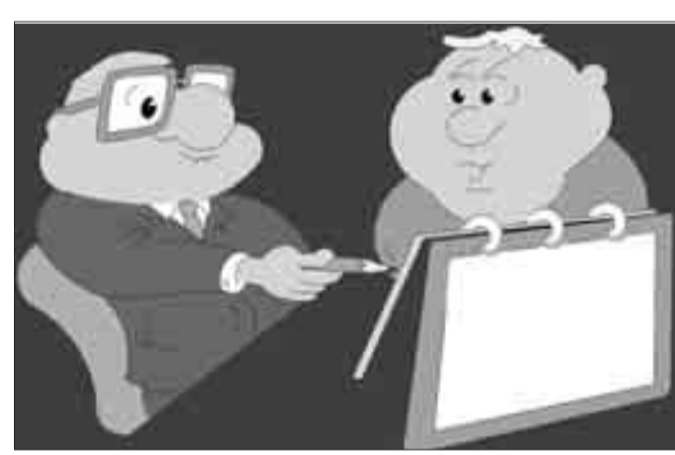
Բարի գալուստ ենք մաղթում պրն. Ալեքսանդր Սաֆարյանին: Հուսանք, որ լավ տպավորություններով տուն կվերադառնա:

Իսկ Միասնական հանձնախումբին մաղթում ենք կանաչ ճանապարհ և հաջողություններով լի ապագա:

ԿԻՍԱՏ ԾՇՄԱՐՏՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՄ ԱՆՅԵԹԵԹ ՉՔՄԵՂԱՆՔ ԾՇՄԱՐՏՈՒԹՅԱՆ ԿԻՍԱՏ ԱՍԵԼԻՆ ԱՎԵԼԻ ՄԵԾ ԽԱՆԳԱՆՔ Է, ՔԱՆ ՍՈՒՏ ԱՍԵԼՐ:

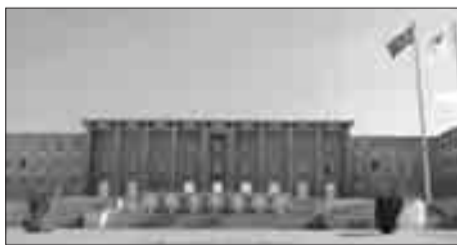
Երբեք մյա լուծվում էր ու նաև նրանից հետո, երբ իրանահայությունը հատկապես պետական նպատակներով վերաբերյալ «Արաքս»-ի խմբագրական հոդվածները վերադարձվեցին աշխարհի տարբեր ծայրերում հրատարակվող հայկական (բացի դաշնակ) մամուլի կողմից և մեկ անգամ ևս իր ցույց դրվեց Դաշնակցության դավանած «ժողովրդականության» իրական ղեկավար, Իսլամական խորհրդարանի ղեկավար հայ պատգամավորները պարտավորվեցին ՀՅԴ պաշտոնակալներին «Ալեք»-ի լրագրի վարդան Դավթյանի հետ ասուլիսի նստել, որպեսզի որոշ «բացատրություններ» տան այն մասին թե՛ «Ինչպես են բաժանվում պետական հատկացումները՝ կրոնական փոքրամասնությունների միջև», իսկ այդ ընթացքում Թեհրանի և Հյուսիսային իրանահայության պատգամավոր պրն. Գևորգ Վարդանը մոտանալով թե, որ դարձում է ապրում, հարցի էությունը պարզելու փոխարեն, միանգամայն հայտնվելով ինկվիզիցիայի դատավորի դերում, հայտարարում է, որ «Բողոքողների կամ նեղացածների կապակցություններ, որոնք ասում են՝ իրենց չի տրվել կամ քիչ է տրվել, ինձ թվում է, թե՛ ամեն մարդ պիտի նայի իր որդեգրած ընթացքին, ինքը ինչ վերաբերմունք ունի, ինչ ներդրում ունի ազգային կյանքում, ինչպես է վերաբերվում թե՛ մական և ազգային կատույցին (կարգա՝ Դաշնակցության) ու հայապահպանման հարցի հետ կապված ինչ ներդրում է ունեցել»: Եվ այդպիսով կարմիր գիծ քաշում իր և ոչ-դաշնակների միջև:

Գևորգ Վարդանը ասուլիսի ընթացքում անգամներ ինքն իրեն հակասում է: Նա ասում է՝ «ոչ մի դժգոհող գոյություն չունի, որովհետև ով որ պահանջ է ներկայացրել ազգային կատույցին, ստացել է համապատասխան օժանդակություններ»: Իսկ մի այլ բաժնում չքմեղանում է՝ «Իհարկե, չենք թաքցնում, որ, բնականաբար, կան դժգոհություններ, դա ամեն տեղ կա, և ընդհանրապես...»

ԹՈՒՐԵԻԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ ՄԵՐԾԵԼ Է ՔՆՆԱՐԿԵԼ ՐԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴՈՒՄ

ՄՍԱՄՐՈՒԼ, 11 ԱՊՐԻԼԻ, ՆՈՅՅԱԼ ՏԱՊԱՆ: Թուրքիայի Ազգային մեծ ժողովը մերժել է Հայոց Ցեղասպանության հարցի շուրջ քննարկումներ անցկացնելու վերաբերյալ ընդդիմադիր Հանրապետա-ժողովրդական կուսակցության (ՀԺԿ) առաջարկը:

Յուրաքանչյուրը պատգամավոր Օնուր Էոզմենն էլ նշել է, որ Թուրքիան դարձել է «միջազգային որոշ սցենարների թիրախը»: «Տարբեր երկրներ ջանում են Թուրքիան նստեցնել հանցագործի աթոռի վրա», - պնդել է նա: Ինչպես հաղորդում է Ստամբուլի «Մարմարա» օրաթերթը, Էլեթդաղի և Էոզմենի այս հայտարարություններից հետո, Թուրքիայի խորհրդարանը, որտեղ մեծամասնությունն են կազմում Արդարություն և զարգացում իշխող կուսակցության պատգամավորները, մերժել է հարցը օրակարգ բերել:

ԴՊԿՏ. ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՍԱՖԱՐՅԱՆԻ ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԹԵՎՐԱՆՈՒՄ

- 1- Ապրիլի 26-ի երեկոյան ժամը 19-ին՝ ՀՄՄ «Րաֆֆի» համալիր,
- 2- Ապրիլի 27-ի երեկ. ժամը 19-ին՝ Իրանահայ ազգային և մշակութային միություն,
- 3- Ապրիլի 27-ի առավոտյան ժամը 10-ին՝ Իրանահայ գրողների միություն,
- 4- Ապրիլի 28-ի առավոտյան, ժամը 10:30-ին՝ ՀԲԸՄ Կանանց մասնաճյուղ,
- 5- Ապրիլի 28-ի երեկ. ժամը 19-ին՝ «Արաքս» շաբաթաթերթի գրասենյակ:

Հատված Հրանտ Դինքի վերջին հոդվածից

«Շատ բարի, բայց ո՞ր գնալ: Հայաստան: Ինչպես կարող էր ինձ մնան մեկը, որն ընդվզում է անօրինակ անուշաբույր անձանցի դեմ, համարժեք այնտեղ կատարվող անօրինակ անուշաբույրները: Գուցե այնտեղ ինձ ավելի մեծ փորձություններ էին սպասում»:

ԱՐԾՐՈՒՆ ԿՈՍՏԱՆԴՅԱՆ
«ԱԶԳ», 17.02.07:

ՀՐԱՆՏ ԴԻՆԻ ՄՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾՈՎ ՆՈՐ ՄԱՆՐԱՄԱՆԵՐ

Մտամբույի «Ակոս» թերթի խմբագրապետ Հրանտ Դինքի դեմ սպանություն կազմակերպվելու մասին անվտանգության մարմինների հետ 5 ամիս առաջ տեղեկացված է եղել նաև թուրքական ժամագրմերի մասին: Հետ թուրքական «Հուրիեթի» պղծ մասին Մտամբույի ոստիկանության ահաբեկչության դեմ պայքարի բաժնում հարցաքննության ժամանակ հայտնել է Դինքի սպանության կազմակերպչներին ցածր մասին հորաքրոջ ամուսինը՝ Ջոզեֆին Իզլին: Դինքի գործով հունվարի 31-ին ձերբակալված Իզլին ասել է, որ ինքն անձամբ է այդ մասին տեղեկացրել Տրապիզոնի ժամագրմերի մասին երեք աշխատակիցներին:

Ժամագրմերի աշխատակիցները վստահեցրել են, որ իրավիճակը վերահսկում են, որ հարցն արդեն լուծված է, և որ Հայաստանում քայլի չի դիր:

Իզլին նրանց հայտնել է նաև Հայաստանի երեք հեռախոսահամարները և տեղեկություններ՝ նրա համալսարանական ընկերների մասին: Հարցաքննության ժամանակ Իզլին ասել է, որ Դինքի սպանությունից մեկ օր հետո նույն ժամագրմերն անհայտ մեկի հետ այցելել են իրեն, ով ասել է, թե «հերոսանալու տեղեկություններ հայտնելու հետ մենք մեզ խայտառակել ենք»:

Թուրքական ժամագրմերի քաղաքացիական գործակալ Իզլին ասել է, որ տեղեկացրել է նրանց Հրանտ Դինքին սպանելու համար մոտ 220 ԱՄՆ դոլարով դեռևս ձեռք բերելու Հայաստանի ոստիկանների մասին, և որ վերջիններս պահանջել են իրենից այդ գումարը վերցնել Հայաստանից: Դինքի գործով Ռոջ ժամանակ անց, Հայաստանի պահանջել է գնել կամ գումարը: Ժամագրմերի խորհրդով և հետագայում հարցաքննության Իզլին գումարը վերադարձրել է Հայաստան:

Ա. ԳՅՈՒԼԸ ԸԱՅՈՑ ՑԵՂԱՄՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ՃԱՆԱԳՈՂ ԵՐԿՐՆԵՐԻՆ ՄԵՂԱԴՐԵԼ Ե ԱՆԱԲԵԿՉՈՒԹՅԱՆԸ ՍԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԵՋ

«Հայկական ահաբեկչական կազմակերպություններն ու ապօրինի միջազգային խմբավորումները իրականացրել են մի շարք թուրք դիվանագետների սպանություններ»

Լարանին հաղորդել է, թե «Հայկական ահաբեկչական կազմակերպություններն ու ապօրինի միջազգային խմբավորումները իրականացրել են մի շարք թուրք դիվանագետների սպանություններ»:

«Ողջ աշխարհը շատ լավ գիտի, որ թուրքերը երբեք չեն վախեցել վտանգել սեփական կյանքը հանուն բարձր արժեքների»,- ոչ առանց պաթոսի նշել է թուրք դիվանագետը, հույս հայտնելով, որ «օտար պետությունները կհիշեն այն մասին, թե ինչպես են այդ ավազակային խմբավորումներն ահաբեկչական գործողություններ իրականացրել անգամ ամենաքաղաքակիրթ երկրների տարածքներում»:

Թուրքիայի արտգործնախարար Աբդուլլահ Գյուլը խտորեն քննադատել է օտար պետությունների խորհրդարաններին Հայոց ցեղասպանության ճանաչման վերաբերյալ բանաձևեր ընդունելու համար: Նա հայտարարել է, որ չարժեք խաբվել ու հուսալ, թե իր նախագահության ժամանակ սոսկ «խաղ են»: Այդ մասին Թուրքիայի արտգործնախարարը հայտարարել է օտար պետություններում ահաբեկչական գործողությունների արդյունքում զոհված թուրք դիվանագետների հիշատակին նվիրված արարողությունից ժամանակ:

Ինչպես հաղորդում է «Թուրքիզ դեյլի նյուզ»-ը, Աբդուլլահ Գյուլը Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչած երկրների խորհրդարաններին մեղադրել է ահաբեկչությունը սատարելու համար: Նա

Բացվել է Իրան-Հայաստան գազամուղը

Մարտի 19-ին Ազարակում հայ-իրանական սահմանին բացվել է Իրան-Հայաստան գազատարի 40 կիլոմետրանոց հատվածը: Հանդի-

ռուսագաղար»-ը արդեն այս տարվանից կսկսի երկրորդ խողովակաշարի կառուցումը, և այդ դեպքում արդեն Հայաստանը կարող է իրանական

Մենք միասին կատարում ենք գազամուղի բացումը, ինչի մասին պայմանավորվել էինք թեհրան իմ առաջին պաշտոնական այցի ժամանակ: Եվ չնայած նման արարողություններին համար ոչ բարենպաստ եղանակին՝ այստեղ է Իրանի նախագահը, և դա մեր բարեկամության վկայություններից մեկն է», - բացման հանդեսավոր արարողության ժամանակ ասաց Հայաստանի նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը: Նախագահները պաշտոնապես բացեցին Իրան-Հայաստան գազատարը դրանից վառելով խորհրդանշական ցախը:

կողմից 2,3 միլիարդ խորանարդ մետր գազ ստանալ:

Նախագծի երկրորդ փուլով նախատեսվում է Քաջարանից Արարատ գազամուղի շինարարությունը՝ 150 կմ երկարությամբ: Նախագծի ընդհանուր արժեքը կազմում է 200-250 մլն դոլար:

«Հայռուսագաղար» ընկերության գլխավոր ինժեներ Աշոտ Հովսեփյանի տեղեկացմամբ, անհրաժեշտ քանակությամբ իրանական գազ Հայաստան ներմուծելու համար անհրաժեշտ է մեծացնել Արարատ-Քաջարան գազատրանսպորտային համակարգը, կատարել ընդլայնման աշխատանքներ: Քանի որ ներկայումս գործող համակարգը հնարավորություն է տալիս ներմուծել 300-400 միլիոն խմ գազ, ընդլայնելուց հետո հնարավոր կլինի ներմուծման ծավալները հասցնել նախ մեկ մլրդ խմ-ի, ապա 2,2 մլրդ-ի: Համակարգի ընդլայնման համար «Հայռուսագաղար»-ը նախատեսում է ներդնել 150 մլն դոլար: Ընդլայնման աշխատանքները կավարտվեն 2008 թվականի վերջին:

141 կմ երկարությամբ Իրան-Հայաստան գազամուղի շինարարությունը սկսվել էր 2004 թվականի նոյեմբերին: Խողովակի տրամագիծը 710 մմ է: Նախագծի արժեքը 33 մլն դոլար է, որի 15 տոկոսի համաֆինանսավորումը կատարում է հայկական կողմը: Վարկը տրամադրում է Իրանի արտաքին գաղափարային 5 տարի մարման ժամկետով, 5 տոկոս տոկոսադրույքով: Հայաստանի էներգետիկայի փոխնախարար Արա Սիմոնյանի խոսքերով, այս պահի դրությամբ Հայաստանը տարածքում Իրանից կարող է ստանալ մինչև 400 միլիոն խորանարդ մետր գազ, բայց, քանի որ ցանկություն կա ավելի շատ գազ ստանալ իրանական կողմից, հետևաբար՝ ընդլայնման աշխատանքներ պետք է իրականացվեն:

Փոխնախարարի խոսքերով, «Հայաստանի և Իրանի էներգետիկայի նախարարներն մարտի 19-ին Մեդրիդում միջկառավարական համաձայնագիր են ստորագրել Արաքս գետի վրա ՀԷԿ-ի համատեղ կառուցման և շահագործման մասին: Փաստաթղթի ստորագրումը տեղի է ունեցել Իրան-Հայաստանի գազատարի բացման արարողությունից հետո, որին մասնակցել են Հայաստանի և Իրանի նախագահներ Ռոբերտ Քոչարյանն ու Մահմուդ Ահմադինե-ժադը: Ռոբերտ Քոչարյանն ասել է, որ ՀԷԿ-ի համատեղ կառուցումը «նոր էջ կբացի հայ-իրանական հարաբերություններում»: Նա ընդգծել է, որ 15 տարի առաջ Մեդրիդում ոչինչ չէր վկայում հայ-իրանական հարաբերություններին մասին, և երկու կողմերին բաժանում էր փշալարը: «Այսօր այստեղ շատ բան է վկայում մեր աճող կապերի մասին: Այն կամրջով, որի վրա են այսօր դիմավորեցի

տնտեսական համագործակցությունը սկսել է շոշափել խոշոր ենթակառուցվածքային նախագծեր: Իրանի նախագահ Մահմուդ Ահմադինե-ժադն ասել է, որ Ռոբերտ Քոչարյանի հետ ընդարկել է էներգետիկայի, տրանսպորտի, կապի և ջրային տնտեսության ոլորտում համագործակցության հարցերը:

Ստորագրվել է Արաքսի վրա ՀԷԿ-ի կառուցման հայ-իրանական համաձայնագիր

Հայաստանի և Իրանի էներգետիկայի նախարարներն մարտի 19-ին Մեդրիդում միջկառավարական համաձայնագիր են ստորագրել Արաքս գետի վրա ՀԷԿ-ի համատեղ կառուցման և շահագործման մասին:

Իրանի նախագահին, անցած տարի տեղափոխվել է 600 հազար տոննա բեռ»,- ասել է Հայաստանի նախագահը:

Ռոբերտ Քոչարյանն առանձնակի ընդգծել է, որ Հայաստանի և Իրանի

տնտեսական համագործակցությունը սկսել է շոշափել խոշոր ենթակառուցվածքային նախագծեր: Իրանի նախագահ Մահմուդ Ահմադինե-ժադն ասել է, որ Ռոբերտ Քոչարյանի հետ ընդարկել է էներգետիկայի, տրանսպորտի, կապի և ջրային տնտեսության ոլորտում համագործակցության հարցերը:

ՄԻ ՔԱՆԻ ՏՈՂՈՎ...

Ռ- Հայաստանում մշակվում է Իրան-Հայաստան նավթամուղի և Մեդրիդում նավթավերամշակման գործարանի շինարարության նախագծի տեխնիկատնտեսական հիմնավորումը, Արմինֆո գործակալությանը տված բացառիկ հարցազրույցում ասել է ՀՀ էներգետիկայի նախարար Արմեն Մովսիսյանը:

Ռ- Ռուսաստանյան մեծահարուստների ցուցակում տեղ են գտել մեկ տասնյակ հայեր:

Ռ-Հայաստանում 2006թ. գիտական աստիճան է ստացել 20 օտարերկրացի, այդ թվում՝ Ռուսաստանից, Թուրքիայից, ԱՄՆ-ից, Իրանից, Վրաստանից, Սիրիայից և Ուրուգվայից:

Ռ- «Իրանցի մասնագետներն ստեղծել են անօդաչու հետախույզ ինքնաթիռ, որը կարող է թռչել մինչև 700 կիլոմետր»,-իրանական արաբալեզու «Ալ Ալամ» արբանյակային ավիաընկերությունը է Իրանի իսլամական հեղափոխության պահապանների կրպակի իրանա-նատար Ռահիմ Սաֆավին:

Ռ- ՀՀ մշտական բնակչության թիվը 3 մլն 222,7 հազար է:

Ռ- Օտար երկրներից հատկացվող ռազմական ֆինանսավորման ծրագրի շրջանակներում, ԱՄՆ-ի կառավարությունը 2008թ. բյուջեով առաջարկել է Ադրբեյջանին հատկացնել 4 միլիոն 300 հազար, իսկ Հայաստանին՝ 3 միլիոն ԱՄՆ դոլար:

Ռ- Մոտավոր տվյալներով, Գերմանիայում 30-35 հազար հայ է բնակվում:

Ռ- Խաղաղության Նոբելյան մրցանակի համար առաջադրվել է 181 թեկնածու:

Ռ- «Ակոս» հայ-թուրքական թերթի գլխավոր խմբագիր Ետիեն Մախուլյանը դեմ է հանդես եկել ԱՄՆ Կոնգրեսի կողմից Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչող բանաձևի ընդունմանը:

Ռ- Երկրագնդի վրա ամեն օր տվյալից և թերմոմից 18 հազար երեխա է մահանում, 850 հազար մարդ կիսաքաղց գոյություն է պահպանում:

Ռ- Հայաստանում ծխում է չափափա տղամարդկանց 67.5, կանանց՝ 3.1 տոկոսը:

Ռ- «Երևանի 4. Բյուրոսի անվան պետական լեզվաբանական համալսարանը առաջադրում է անվանի հասարակական գործիչ, Ստամբուլի «Ակոս» շաբաթաթերթի հիմնադիր և գլխավոր խմբագիր Հրանտ Դինքի թեկնածությունը Հայոց ցեղասպանության ճանաչման գործում նշանակալի ավանդ ներդրած անձանց շնորհվող մրցանակի համար»:

Ռ- Հայաստանում կանայք բնակչության 51.7 տոկոսն են: 2006թ. տարեկազմի տվյալներով, Հայաստանի հանրապետությունում ապրում է 1 մլն 665 հազար 123 կին: Կանանց ամենաբարձր տեսակարար կշիռն արձանագրվել է Երևանում՝ 53.3 տոկոս:

Ռ- Իրաքահայ համայնքը պատերազմի չոր տարիներին 28 զոհ է տվել, նույնքան հայ էլ առևանգվել է:

Ռ- Պոլտո Հայոց պատրիարք Մեսրոպ արքեպիսկոպոս Մութաֆյանը կարծիք է հայտնել, թե ամերիկյան Կոնգրեսում ներկայացված Հայոց ցեղասպանության վերաբերյալ բանաձևի ընդունումը «որևէ մեկին օգուտ չի բերի»:

Ռ- Լեռնային Ղարաբաղում նախագահական ընտրությունները տեղի կունենան հուլիսի 19-ին:

Թուրք լրագրող Մեհմեդ Ալի Բիրանդ. «ԱՐԴՅՈ՞Ք ՄԵՆՔ ԿՈՐՑՐԵՑԻՆՔ ՊԱՅՔԱՐԸ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴՑԻ ՇՈՒՐՁ»

ԱՆԿԱՐԱ, 7 ՄԱՐՏԻ, ՆՈՅՑԱՆ ՏԱ-
ՊԱՆ: «Յուրաքանչյուր օր Հայկական
սփյուռքը ավելի է ոգևորվում: Ցեղաս-
պանության մասին պնդումներում
նրանք ուժե-
ղացնում են
իրենց դիրքե-
րը, և որովհե-
տե թուրքերի
չի կարողա-
նում սխալվել,
սփյուռքահա-
յերը ավելի են մոտենում իրենց թիրա-
խին»: Նման կարծիք է Հայտնել
թուրք Հայտնի լրագրող Մեհմեդ Ալի
Բիրանդը «Թրքբիշ դեյլի նյուզ»-ում
«Արդյո՞ք մենք կորցրեցինք ցեղաս-
պանության պատերազմը» խորագր-
յալ հոդվածում:

Ըստ Բիրանդի, Հայկական սփյուռքը
երեք նպատակ է հետապնդում.

1- աշխարհին ճանաչել տալ ցեղաս-
պանությունը՝ որպես պատմական
իրողություն և մարդկանց համոզել, որ
թուրքերը ցեղասպանություն են իրա-
կանացրել;

2- միջազգային Հանրություն կողմից
ապահովել ցեղասպանության քաղա-
քական ճանաչումը և համոզել կառա-
վարություններին, որ այն պատմական
փաստ է;

3- ճանապարհ բացել՝ երաշխիքներ և
նույնիսկ տարածքներ ստանալու
Թուրքիայից, եթե ցեղասպանությունը
ճանաչվի քաղաքականապես:

Հոդվածագիրը նշել է, թե Հայկական
սփյուռքը նախ միջազգային Հանրու-
թյանը ներկայացավ այն փաստարկով,
որ ցեղասպանությունը պատմական
իրողություն է: Բիրանդը ընդունել է,
որ ամերիկյան և եվրոպական հասա-
րակություններում իրանք կորցրել են
ցեղասպանության հարցի շուրջ տար-

վող ճակատամարտը: «Հակառակ
մեր կողմից իրականացված բազմա-
թիվ ուսումնասիրություններին, մեր
հրատարակած գրքերին և փաստաթղ-
թերին՝ շատ դժվար է լինելու մարդ-
կանց համոզել հակառակում, եթե չա-
սենք անհնարին»,- խոստովանել է նա:

Բիրանդը ապացուցել է, որ Հայկա-
կան սփյուռքն այժմ անցել է գործու-
նեությունների կրկնում: «Նրանք
այժմ պայքարում են ցեղասպանու-
թյան քաղաքական ճանաչումն ապա-
հովելու համար: Թուրքերի յուրա-
քանչյուր տարի նույնպես նահանջում
է այս դաշտում: Ցեղասպանությունը
ճանաչող երկրների գնացքին միացող-
ների թիվը գնալով շատանում է, իսկ
մենք չենք կարող հեռու գնալ միայն
ընդդիմանալով: Համենայնդեպս մենք
չենք կարող շատ բան անել: Մի՞թե կ-
վելու ենք բոլորի հետ և փակելու ենք
մեր դռները ու մեկուսանանք»,- բողո-
քում է Բիրանդը:

Թուրք լրագրողը են-
թադրում է, որ ԱՄՆ
Կոնգրեսը կարող է հե-
տաձգել իր օրակարգում
Հայտնված Հայոց ցեղաս-
պանության ճանաչման
վերաբերյալ օրինագծի
քվեարկությունը մինչև
2008 թ.: «Սակայն ի՞նչ
փոփոխություն կտա մեզ
այս քայլը: Վերջում Վաշ-
ինգտոնը նույնպես միա-
նալու է ցեղասպանությունը ճանաչած
երկրների գնացքին»,- փաստում է Բի-
րանդը:

Այս իրականությունից հաջողու-
թյամբ դուրս գալու համար հոդվածա-
գիրը պաշտոնական Անկարային առա-
ջարկում է բարելավել հարաբերու-
թյունները Հայաստանի հետ. «Այս

քայլը ավելի կարևորություն է ստա-
նալու նույնիսկ տարբեր երկրների
կողմից ցեղասպանության քաղաքա-

կան ճանաչման փուլում: Հայաստանի
հետ ստեղծական հարաբերություննե-
րի զարգացումը և սահմանի բացումը
կբարձրացնեն Թուրքիայի նշանակու-
թյունը տարածաշրջանում և կմեղմաց-
նեն իր վրա իրականացվող ճնշումնե-
րը»,- եզրակացրել է Մեհմեդ Ալի Բի-
րանդը:

Շվեյցարական դատարանը Դոդու Փերինչեքին դատապարտեց Հայոց ցեղասպանության ուրացման համար

Շվեյցարական դատարանը մարտի
9-ին Թուրքիայի աշխատավորա-
կան կուսակցության նախագահ Դոդու
Փերինչեքին մեղավոր ճանաչեց ուս-
սայական խտրականության մեջ՝ 1915
թվականի Հայոց ցեղասպանությունը
հերքող նրա հրատարակյալին Հայտա-
րարությունների համար: Լոզանի դա-
տարանը թուրքական ազգայնական
կուսակցության առաջնորդի նկատ-
մամբ սահմանեց 90-օրյա պալմանա-
կան ազատազրկում կամ դրան հա-

նությունը, և
նրա դեմ դործ էր
հարուցվել՝ հա-
մաձայն Շվեյցա-
րիայի հակառա-
ս ի ս ո ս ա կ ա ն
օրենքի: Հիշյալ
օրենքով քրեա-
կան պատիժ է
սահմանված նաև ցեղասպանության
կամ մարդկության դեմ այլ հանցա-
գործությունների ուրացման համար:
Ինչպես նշում է «Միջազգային» գոր-
ծակալությունը, սա առաջին դեպքն է,
երբ 1995 թվականին Շվեյցարիայում
ուժի մեջ մտած հակառակադատական
օրենքը կիրառվում է Հայոց ցեղասպա-
նության անջուրհանում: 2001 թվակա-
նին Բեռնի դատարանը արգելադրել էր
նույն մեղադրանքով դատարանի
առջև կանգնած 12 թուրքերի: «Այս
դատավճիռն ամենակարևոր կետն այն
է, որ Հայոց դեմ գործված ցեղասպա-
նությունը պատմական անվիճելի իրո-
ղություն է Շվեյցարիայի օրենսդրու-
թյան առջև, և ոչ մեկն իրավունք չպի-
տի ունենա այս իրողությունը կասկա-
ծի տակ դնել»,- «Ազատություն» ռա-
դիոկայանին տված հարցազրույցում
ասաց դատարանում Հայկական կողմի
շահերը ներկայացնող Շվեյցարահայ
միությունից Համանախագահ Սարգիս
Շահինյանը:

Նա առանձնացրեց Լոզանի դատա-
րանի այսօրվա վճիռն մեկ այլ կարևոր
հանգամանք. - «Դոդու Փերինչեքն ըն-
դունվեց որպես օտարապետ, ժխտ-
ողական անձնավորություն, որն՝ իմա-
նալով իր արածները, ուզեց դիտմամբ

մարտեք տույժ, ինչպես նաև 3 հազար
շվեյցարական ֆրանկի կամ 2,5 հա-
զար դոլարի տուգանք:

Փերինչեքը կարող է խուսափել ազա-
տազրկումից, եթե առաջիկա երկու
տարիների ընթացքում չկրկնի իր
արարքը:

Երկու տարի առաջ Լոզանում թուր-
քերի մի հավաքի ժամանակ Փերինչե-
քը «միջազգային սուտ» էր օրակել
Օսմանյան Թուրքիայում Հայերի
նկատմամբ գործադրված ցեղասպա-

Փերինչեքին ուրացման համար

ժխտել Հայկական ցեղասպանությու-
նը»:
Շվեյցարիայի խորհրդարանի ստորին
պալատը Հայոց ցեղասպանությունը
ճանաչել է 2003 թվականի դեկտեմբե-
րին:

ԱՂԱՍ ԾԻՖԸ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԲԱՆԱԶԵՎԻ ԸՏ ԿԱՊՎԱԾ ԸՆԴՑԵՐ Է ՈՒՂՂԵԼ ՔՈՆԴՈԼԻԻՉԱ ՈԱՅՍԻՆ

ԱՄՆ-ի Կոնգրեսի Ներկայացու-
ցիչների պալատի արտաքին
հատկացումների ենթահանձնաժո-
ղովում չորեքշաբթի օրը կայացած
խումբի ժամանակ դեմոկրատ
կոնգրեսական Ադամ Շիֆը հարցեր է
ուղղել պետքարտուղար Քոնդոլիզա
Ռայսին՝ կապված Հայոց ցեղասպա-
նության պատմական փաստը վերա-
հաստատող թիվ 106 բանաձևի հետ,
որին դեմ է ԱՄՆ-ի վարչակազմը:

Այս տարվա հունվարին Շիֆի և մի
քանի այլ կոնգրեսականների Եր-
կայացրած օրինագծի տակ մինչ օրս
իրենց ստորագրություններն են դրել
180 կոնգրեսականներ:

Կոնգրեսականը հարցրել է Ռայսին,
թե ինչպե՞ս Միացյալ Նահանգները,
որը չունի Հայոց ցեղասպանությունը
ճանաչելու կամք, կարող է ունենալ
բարոյական հենք՝ Դարֆուրի ցե-
ղասպանությունը դատապարտելու
համար: Նա հարցրել է նաև, թե արդ-
յո՞ք պետքարտուղարը կասկածներ
ունի Հայոց ցեղասպանության հար-
ցում:

«Կարծում եմ, պատմական հանգա-
մանքները պահանջում են, որպեսզի
մենք պատմաբանների հանձնաժո-

ԱԿԱՆԱԿՈՐ ՔՈՒՐԴ ԳՈՐԾՉԻ ԿԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԸԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ Հատված «Բարզանին և քրդական ազգային շարժումը» երկհատոր աշխատությունից

Հյուսիսային Իրաքի քրդական
ինքնիշխանության ղեկավար,
Քրդստանի դեմոկրատական կու-
սակցության նախագահ Մասուդ
Բարզանին գրի է առել իր հոր՝ Մուլա
Մուստաֆա Բարզանիի գործունեու-
թյանը նվիրված երկհատոր աշխա-
տություն: «Բարզանին և քրդական
ազգային շարժումը» վերնագրով
իրատարված այս աշխատության
մեջ նա շարադրել է Հայոց ցեղաս-
պանության մասին Մուստաֆա
Բարզանիի հուշերը, որոնցում նկա-
րագրվում են տեղահանված հայե-
րին ջարդերից փրկելու համար հայ-
կական խմբավորումների հետ Բար-
զանիների համագործակցության
դրվագներ:

Մինչև հուշերին անդրադառնալը,
նշենք, որ աշխատության հեղինակ
Մասուդ Բարզանիի մեծ հայր Շեյխ
Մուհամմեդը եղել է Բարզանիների
ցեղի կրոնապետը: Շեյխ Մուհամմե-
դի մահից հետո նրա որդին Շեյխ
Աբդուլսալամը կրոնապետի պաշ-
տոնը համարել է ցեղապետի պաշ-
տոնի հետ, դառնալով հոգևոր և
ռազմաքաղաքական առաջնորդ:

Սակայն 1914 թ., երբ Մուսուլում
Օսմանյան կայսրության դեմ ապս-
տամբելու համար անջատողակա-
նության մեղադրանքով կախաղան է
բարձրացվել Շեյխ Աբդուլսալամ
Բարզանին, օսմանյան իշխանու-
թյունները կրոնապետի պաշտոնը
տարանջատել են ցեղապետի պաշ-
տոնից: Այս պայմաններում Աբդուլ-
սալամի որդիներից Շեյխ Ահմադը
դարձել է հոգևոր, իսկ Մուլա Մուս-
տաֆան՝ ռազմաքաղաքական
առաջնորդ:

Հենց այդ ժամանակ էլ սկսվել է
արևմտահայերի ջարդն ու տեղա-
հանությունը, որի ընթացքում արձա-
գանքելով զորավար Անդրանիկի
նամակին, Շեյխ Ահմադն օժանդակ
չղկատ է ուղարկել: Սիս թե ինչ է
պատմել այդ օժանդակության մա-
սին Մուլա Մուստաֆա Բարզանին.
«Շեյխ Ահմադը Վելի Բեյի գլխավո-
րությամբ 200 հոգանոց ջոկատ ու-
ղարկեց Անդրանիկին: Ես Վելի Բեյի
գլխավորած այդ ջոկատի կազմում
էի: Շարժվեցինք հայերին օգնելու:
Սակայն ռայկան և հորմորի աշի-

րաքների (ցեղ) տարածքից անցնե-
լիս, երբ հարցնում էին ո՞ր եք
գնում, մենք պատասխանում էինք.
«Գնում ենք հայերին կոտորելու»:
Դժբախտաբար, թուրքական իշխա-
նությունները բնակչությանը համո-
զել էին, թե (1915 թ.) իրադարձու-
թյունները մահմեդականների պա-
տերազմն է քրիստոնյաների դեմ և
Օսմանյան կայսրությունը պատե-
րազմում է հանում իսլամի: Մենք օգ-

նեցինք հայերին, հասցնելով նրանց
մինչև Սիրիա: Հայերին օգնելու հա-
մար կռվի ենք բռնվել թուրքական
զորքերի հետ և սկսել ենք 14 գոհ»:

Մեր կողմից ավելացնենք, որ Մուլ-
ա Մուստաֆա Բարզանին ապրել է
մինչև 1979 թ.-ը, Հյուսիսային Իրաքի
Սուլեյմանիե քաղաքում: Նրա մա-
հից հետո առաջնորդ է առաջադրվել
որդին Մասուդ Բարզանին, որը դե-
ռես 16 տարեկանում ակտիվորեն
մասնակցում էր քրդական ազգային
շարժմանը՝ հետևելով հոր օրինա-
կին: Թերեւս այդ առումով պատա-
հական չեն վերոհիշյալ աշխատու-
թյան նախաբանում Մասուդ Բարզա-
նիի հետևյալ խոսքերը. «Ես այս աշ-
խատությունը գրի եմ առել էլճելով
քուրդ ժողովրդի պայքարում Բար-
զանիների առաքելության վրա ուշ-
ադրություն հրավիրելու անհրաժեշ-
տությունից»: Ի դեպ, այս ամենը քա-
ղել ենք թուրքական [www.kuvvaamil-
liye.net](http://www.kuvvaamil-
liye.net) կայքէջից:

«ԱԶԳ»

կա Թուրքիա-
յում:
«Մենք ճանա-
չել ենք պատ-
մական հան-
գամանքները
և ճանաչում

ենք դրանք
ն ա խ ա գ ա հ ի
ա մ ե ն ա մ յ ա
ե լ ու յ թ ո վ », -
ամփոփել է
Ք ո ն դ ո լ ի գ ա
Ռայսը:
Ավելի ուշ Ադամ Շիֆը Ամերիկայի
հայկական համագումարին հայտա-
րարել է. «Մենք չենք կարող ունենալ
Դարֆուրում ընթացող ցեղասպանու-
թյան դեմ գործողությունների դիմե-
լու բարոյական ուժ, եթե վարչակազ-
մը շարունակի հրաժարվել հայերի
դեմ իրականացված ցեղասպանու-
թյան վերաբերյալ պարզորոշ հայ-
տարարությունից»:

□

ԱՆՈՆԼԴ ԶԿԱՐՑԵՆԵԳԵՐԸ ԱՊՐԻԼԻ 22-29-Ն ԸՆԿՈՑ Ե «ԸՆՅՈՑ ՑԵՂԱՄԱՆՈՒԹՅԱՆ ԸՆԿՆԱԿԱՄԱՆ ՕՐԵՐ» ԿԱԼԻՖՈՐՆԻԱՅՈՒՄ

Կալիֆոռնիայի նահանգապետ Անոնոլ Եվարցենեգերը ապրիլի 22-ից 29-ը ընկած ժամանակահատվածը հռչակել է «Հայոց ցեղասպանության հիշատակման օրեր»:

Նահանգապետի գրասենյակի տարածած հայտարարության մեջ նշվում է, որ Անոնոլն աշխարհամարտի քառուստարներին 1915-1923թթ. Օսմանյան կայսրության սահմաններում ապրող ավելի քան 1,5 միլիոն հայ տղամարդիկ, կանայք և երեխաներ սպանվել են, հարյուր հազարավոր հայերի ունեցվածքը, ազգային սովորույթները և հայրենիքը խլելուց հետո նրանց բռնի արտաքսել են:

«Ապացուցվելով իբրև 20-րդ դարի առաջին ցեղասպանություն, Հայոց ցեղասպանությունը մինչ օրս մնում է չճանաչված: Ես համամիտ եմ այն տեսակետներին, որ բոլոր պետությունները պետք է քննեն իրենց ցավալի պատմությունը», - ասվում է նահանգապետի տարածած հայտարարության մեջ:

«Ես միանում եմ Կալիֆոռնիայի ամերիկահայերի համայնքին և աշխարհի բոլոր հայերին՝ հիշատակելու բոլոր նրանց, ովքեր սպանվել և հալածվել են Հայոց ցեղասպանության ժամանակ և պահանջում եմ, որ աշխարհում ոչ ոք երբեք չմոռանա մարդկության դեմ գործված այս սարսափելի հանցանքը»,- հայտատարել է Եվարցենեգերը:

Իսկ ապրիլի 16-ին ԱՄՆ-ի Նևադայի նահանգապետ Ջեյմս Գիբերնան էլ հրապարակել է պաշտոնական հայտարարություն, որով ապրիլի 24-ը հայտարարվում է Հայոց ցեղասպանության հիշատակման օր: Փաստաթուղթը մասնավորապես ընդգծում է, որ Հայոց ցեղասպանության հանդիսանում է 20-րդ դարի առաջին ցեղասպանությունը:

CNN-ն ՈՒ EuroNews-ը ԸՆԿՆԱՍՏԱՆԻ ՄԱՍԻՆ ԳՈՎԱԶԴԱՅԻՆ ԸՆԿՆԱԿԱՄԱՆ ԵՆ ԸՆԿՆԱԿԱՄԱՆ ԵՆ

2007 թվականի մարտից CNN-ն ու EuroNews-ը Հայաստանի մասին գովազդային-տեղեկատվական հոլովակներ են հեռարձակելու: Այդ մասին տեղեկացրել է Զբոսաշրջության և տնտեսական զարգացման նախարարության գրասենյակի մարտի 20-ի հրահանգով Մեխակ Ապրեսյանը: «Մենք արդեն համապատասխան բանակցություններ են վարում հեռուստաընկերությունների հետ և ծրագրում ենք հոլովակների հեռարձակումն իրականացնել մինչև 2007 թվականի աշուն», - ասել է Մ. Ապրեսյանը: Նա ընդգծել է, որ հեռուստաընկերությունների եթերում ներկայացվելու են Հայաստանի մասին այն հոլովակները, որոնք արդեն հեռարձակվել են CNN-ով 2006 թվականի սեպտեմբերից:

«Մեր խնդիրը Հայաստանի մասին գովազդային հոլովակի պարբերական ցուցադրությունն է արտասահմանցի գրասենյակներին մեր երկրին ծանոթացնելու նպատակով: Մենք ծրագրում ենք այդ հոլովակների միջոցով կտրել բացասական ստերեոտիպերի ընկալման հարցում և ձևավորել Հայաստանի իմիջ՝ որպես արագ զարգացող, բարգախելիչ և ամենամոտանգ, տուրիզմի և ներդրումներ կատարելու համար գրավիչ երկրներից մեկի»,- ասել է Մ. Ապրեսյանը, հաղորդում է «Նովոստի-Առուսիան»:

ԻՍՐԱՅԵԼՅԱՆ ԽՄԲԻ ԿԻՃԱԿԱՐՈՒՅՑ ԵՐԳԸ ԿԸՆԴԻ «ԵՎՐԱՏԵՍԻԼ»-ՈՒՄ

Եվրոպական հեռարձակողների միությունն այսօր թույլատրելի է Teapack խրայեյյան խմբի «Սեդմիթ կոնակը» վիճահարույց երգի մասնակցությունը մայիսին Հելսինկիում կայանալիք «Եվրատեսիլ» մրցույթին: Երգը հնարավոր առոմային պատերազմի մասին է, որը կարող է հրահրել բռնապետական երկրներից մեկի առաջնորդը: Մեկնաբանները գտնում են, որ երգի հեղինակները ակնարկել են Իրանի նախագահ Մահմուդ Ահմադինեջադին, որն

առավել տանում էր միջուկային ծրագիրը և հայտարարել է, որ Իսրայելը «պետք է վերանա աշխարհի քարտեզից»: «Եվրատեսիլ»-ը թույլ չի տալիս քաղաքականացնել իր մրցույթները և նախկինում արգելել է որոշ երգերի մասնակցությունը: Teapack-ի անդամները կտրականապես ժխտում են, թե երգը վերաբերում է Իրանին: «Եվրատեսիլ»-ի եզրափակիչ մրցույթը տեղի կունենա մայիսի 12-ին: Հայաստանը ներկայացնելու է Հայկոն:

ԹՈՒՐԵԱՅԻՆ ԱՆՐԱՍՏԵՑ ԵՆ ԸՆԿՆԱԿԱՄԱՆ ԵՆ ԱՐԲԵՋԱՆՑԻ ՈՒՄՈՒՑԻՉՆԵՐ

Թուրք պատմաբանները մտադիր են Հայոց լեզու սովորել՝ արտասահմանյան երկրների արխիվներում պահվող փաստաթղթերն ուսումնասիրելու նպատակով: Այս մասին հայտնել է Թուրքիայի Պատմական ընկերության նախագահ, պրոֆեսոր Յուսուֆ Հալաչոյուն:

Յուս. Հալաչոյունը նշել է, որ «այսօր, երբ հայ և եվրոպացի պատմաբանները իրականացնում են Թուրքիայի արխիվների ուսումնասիրություններ, թուրք գիտնականները զրկված են տարբեր երկրներում հայոց լեզվով

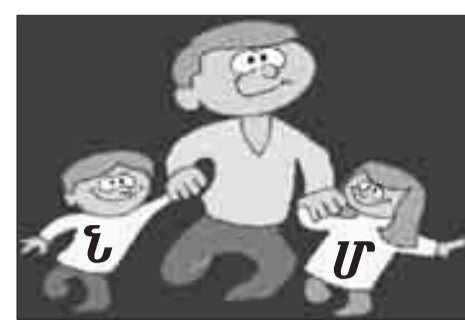

պատմական փաստաթղթերի ուսումնասիրության համար, հաղորդում է ԱՊԱ-ն:

ՄԻԼԵՆԱՆ ԵՒ ՆԱՐԵԿ ԱՄԵՆԱՍՈՂԱՅԻԿՆ ԵՆ

2006թ-ին Հայաստանում ծնվել է 37 568 երեխա, որոնցից՝ 19 973-ը տղա, իսկ 17 595-ը՝ աղջիկ: ՀՀ ազգային վիճակագրական ծառայության տվյալների համաձայն, նորածիններին ամենահաճախ տրվող անունների շարքը 2006թ-ին գլխավորում են Միլենա և Նարեկ անունները:

Այս անուններով են կոչել նախորդ տարի ծնված համապատասխանաբար 706 աղջկա և 894 տղայի: Ընդ որում, եթե 2005 թ-ին աղջիկներին ամենից հաճախ Անի էին կոչում, ապա 2005թ-ին ես տղաներին ամենից շատ տրվող անունը Նարեկն էր: 2006 թ-ին հաճախ տրվող անունների շարքում երկ-

րորդ տեղում են Անի և Դավիթ անունները, երրորդում՝ Էլենը և Էրիկը: Աղջիկներին հաճախ տրվող անուններն են Անահիտը, Աննան, Մարիամը, Մերին, Լիլիթը, Մանեն, իսկ տղաներին՝ Արմանը, Գոռը, Հայկը, Արթուրը, Տիգրանը, Սամվելը, Արմենը, Արսենը:

ԸՆԿՆԱԿԱՄԱՆ ԵՆ ԵՐԿՐԻՑԻ ԵՄԵՆԱՍՏԵՑ

2006թ. հուլիսին Նորվեգիայի Բերգեն քաղաքում կնքվել է պայմանագիր Լիտվայի Կառնասի հայ համայնքի (նախագահ՝ Վահան Արզումանյան) և «Hilmar Reksten Almennyttige fond»-ի (անօրեն՝ նորվեգացի կոմպոզիտոր և դիրիժոր Էսպեն Սելվիկ) միջև՝ «Rekstensamlingen» թանգարանի բակում հայտնի և մարդասեր Ֆրիտյոֆ Նանսենին և ցեղասպանության զոհերի հիշատակին նվիրված հուշարձան-խաչքար տեղադրելու մասին: Թանգարանը գտնվում է Բերգենի ամենագեղեցիկ անկյուններից մեկում՝ Նորվեգիայի թագավորական նախախաչի դիմաց: Այս նախագծի հովանավորներն են Վիկտորի «Գարուն» հայ համայնքի նախագահ Օլեգ Իսակը և Լատվիայի «ՀԱՎԱՏԲ» հայկական միության նախագահ Սպարտակ Տեր-Ավետիսյանը: 2007թ. ապրիլի 21-ին Նորվեգիայում տեղի կունենա խաչքարի բացման

հանդիսավոր արարողությունը, իսկ ապրիլի 24-ին՝ նույն թանգարանի դահլիճում՝ Հայաստանի անկյան բացումը:

«ՀԱՎԱՏԲ» հայկական միություն Իրինա Տեր-Տաճատյան

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԳՈՐԾԱՐԱՐՆԵՐԸ ԿՈՉ ԵՆ ԱՆՈՒՄ ԶՈՐՋ ԲՈՒՇԻՆ ԶՃԱՆԱԶԵԼ ԸՆԿՆԱԿԱՄԱՆ ԵՆ

ԱՄՆ 100 առաջատար գործարարներ, որոնց թվում են Բիլլ Գեյթսը և Ուորեն Բասետը, նամակ են հղել նախագահ Զորջ Բուշին կոչ անելով չճանաչել Հայոց ցեղասպանությունը: Նամակում, մասնավորապես, ասվում է, որ «ցեղասպանության ճանաչումը կարող է աղետ հանդիսանալ ԱՄՆ-ի համար: Հայոց ցեղասպանության ճանաչման ղեկավարում առավելապես կտուժեն առևտրական հարաբերությունները Թուրքիայի և ԱՄՆ միջև»: Բացի այդ, նամակի հեղինակները համոզված են, որ ցեղասպանության ճանաչումը կխոչընդոտի Թուր-

քիայի և Հայաստանի հարաբերումները, հաղորդում են թուրքական ՋԱՄ-ները: Հիշեցնենք, որ Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչող բանաձևը ԱՄՆ Կոնգրեսին է ներկայացվել ընթացիկ տարվա հունվարին: Բանաձևի ընդունման հավանականությունն այս անգամ իրական է, քանի որ Կոնգրեսում մեծամասնություն կազմող դեմոկրատները հիմնականում կողմ են փաստաթղթի ընդունմանը: Նշենք նաև, որ եթե Կոնգրեսն ընդունի բանաձևը, ԱՄՆ նախագահն իրավասու չէ վետո դնել այդ որոշման վրա:

ԸՆԿՆԱՍՏԱՆԻ ԵՎ ԹՈՒՐԵԱՅԻ ՖՈՒՏԲՈԼԻՍՏՆԵՐԸ՝ ՄԻԵՎՆՈՒՅՆ ԽՄՐՈՒՄ

Փետրվարին Եվրոպայի մայրաքաղաք Ստոկհոլմում տեղի է ունեցել ֆուտբոլի Եվրոպայի 2009 թվականի երիտասարդական առաջնության որակավորման փուլի վիճակահանությունը:

Հայաստանի երիտասարդական հավաքականը վիճակահանության արդյունքներով հայտնվել է 2-րդ խմբում, որտեղ նրա մրցակիցներն են լիեյու Չեխիայի, Ուկրաինայի, Թուրքիայի և Լիտվենի շտեյնի երիտասարդական հավաքականները:

Մասնագետներից շատերը գտնում են, որ Հայաստանի հավաքականը հայտնվել է բավական բարձր խմբում, քանի որ Չեխիան, Ուկրաինան և Թուրքիան

դասվում են Եվրոպայի ուժեղագույն հավաքականների թվին:

Հայաստանը իր առաջին հանդիպումը կանցկացնի այս տարվա հունիսի 2-ին կամ 3-ին, իսկ վերջնական խաղացանկը պետք է համաձայնեցվի ազգային ֆեդերացիաների ներկայացուցիչների հետ:

Յուրաքանչյուր 10 խմբերից հաջորդ փուլ է անցնելու հաղթողը, ինչպես նաև երկրորդ տեղը գրաված 4 լավագույն հավաքականները: Փլեյ-օֆֆ փուլում այս 14 հավաքականները կխաղարկեն եզրափակիչ փուլի 7 ուղեգրերը: Եզրափակիչ փուլի 8-րդ թիմը դաշտի տերերն են՝ Եվրոպայի ֆուտբոլիստները:

նասիրություններից, քանի որ Թուրքիայում միայն մի գիտնական կա հայերեն խմացող՝ Ստամբուլի համալսարանի դասախոս Բիրան Դարաջան:

Յուս. Հալաչոյունը նշել է նաև, որ Թուրքիայի խորհրդարանի կողմից կատարված օրենսդրական փոփոխություններից հետո, որ թույլ են տալիս արտասահմանից մասնագետներին

հավաքել, հայոց լեզվի ուսուցիչներ կհրավիրվեն Ազրբեջանից. «Նախագծի ընդունվելուց հետո Ազրբեջանի Դարբադի տարածաշրջանից Թուրքիա կհրավիրվեն հայոց լեզվի մասնագետներ»: Լեզվի ուսուցման դասընթացի ավարտից հետո թուրք պատմաբանները կգործուղվեն արտասահման հայկական փաստաթղթերը ուսումնասիրելու համար, հաղորդում է ԱՊԱ-ն:

ՏԵՂԱՆԵՎԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ

- Բառարան - 30ն ուր բառերը միշտ կոչս կը մնան:
- Գրադարան - 30ն ուր գիրք-փոշի եղբայր կը դառնան:
- Թանգարան - 30ն ուր անցեալը կը ծաղրէ ներկայը:
- Տպարան - 30ն ուր գրքերը «վիզա» կը ստանան:
- Վարժարան - 30ն ուր միշտ ուղեղի դուռը կը բանան:
- Արտասահման - 30ն ուր միշտ կ'ենթա ծուլունի կաթսան:
- Դատարան - 30ն ուր յոյսերը վերվար կը խաղան:
- Քաւարան - 30ն ուր մեղքերը կը շոգիանան:
- Կայարան - 30ն ուր կը գտնես մարդկային պարան:
- Մտան - 30ն ուր մուկերը կը բանան սեղան:
- Ճաշարան - 30ն ուր կը գտնես շատակեր Շարան:
- Ծառաստան - 30ն ուր ծառերը ծեռք ծեռքի կու տան:
- Պետքարան - 30ն ուր կ'այցելես օրը. մէկ անգամ:
- Գերեզման - 30ն ուր հաւասար են տերն ու ծառան:
- Գողգոթա - 30ն ուր ոչ մէկ մարդ վրոպ կը գթայ:
- Ամերիկա - 30ն ուր մտնողը կըստ ո՞ր եկայ:
- ՄԱԿ - 30ն ուր ազգերը կը հագնին դիմակ:
- Տաճար - 30ն ուր կը ծախեն մեղքերու օճառ:
- Ազարակ - 30ն ուր կը գտնես միշտ կաթ ու կարագ:
- Անապատ - 30ն ուր աւազը կը շնչէ ազատ:
- Առաստաղ - 30ն ուր դիտելով կը յօրինես տաղ:
- Անտառ - 30ն ուր օրէնքը խորթ է ու օտար:
- Աւերակ - 30ն ուր մտած է թրքական բանակ:
- Մրցադաշտ - 30ն ուր կը տիրէ հոգի մը անհաշտ:
- Քարայր - 30ն ուր չի կրնար մտնել վախկոտ այր:
- Շուկայ - 30ն ուր խաբուող մը և խաբող միշտ կայ:
- Երկինք - 30ն ուր սուրբերը կընեն հարսանիք:
- Եկեղեցի - 30ն ուր որ կ'երթաք Աստուծոյ այցի:
- Լուսին - 30ն ուր կը ծաղկի վարդը երազին:
- Կղզի - 30ն ուր հողը ջուրին կը դառնայ գերի:
- Բաղնիք - 30ն ուր երգիչի համբաւ կը շահիք:
- Գիւղ - 30ն ուր կը գտնես ուզածիդ չափ իւղ:
- Գինետուն - 30ն ուր կը մոռնաս կին, զաւակ և տուն:
- Դրամատուն - 30ն ուր դրամը հանգիստ կ'անէ ջուր:
- Վաճառատուն - 30ն ուր որ կ'իշխէ խօսքը կ'իմերուն:
- Ակումբ - 30ն ուր կը կազմեն գաղափարի ռուսք:
- Մատուռ - 30ն ուր Աստուծոյ կըսես քիչ մը տուր:
- Ծովեզոք - 30ն ուր կը լսես ալեաց վերջին երգ:
- Կրկես - 30ն ուր մերթ վախտը սիրտը կը լլայ կես:
- Քարտէ - 30ն ուր ուզածդ իսկոյն կը գտնես:
- Եղեմ - 30ն ուր հարց կու տաս՝ ուտե՞մ թէ չուտեմ:
- Հարթ - 30ն ուր այր մարդը կըստ արջուր եմ:
- Կոկորդ - 30ն ուր կը մտի չկշտացող որդ:
- Ախոռ - 30ն ուր էշերը կը քաշեն «ախ» խոր:
- Քաղնօ - 30ն ուր քսակը կը դառնայ գեր:
- Հայրենիք - 30ն ուր պապերդ թափեր են քրտինք:
- Հայաստան - 30ն ուր կը ճախրէ հոգին հայկական:

ՅՈՎԱԾԵ ԵՍԼ ՊՆՏԵՍԼ, «ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ»

Հրիսաաարդական էգ

Էջի պատասխանատու՝ Միլվիա Հայրապետյան

ՄԻՆՉԵՎ ԸՆԴՈՒՄՆԱԿ

Ինչպե՞ս և ինչո՞վ կարելի է բացատրել «Ցեղասպանություն» կոչված բառը...

Արյան գույնի պես Ցեղասպանությունը, միախառնվել է մեր հոգու և մարմնի ամենափոքրիկ բջիջների հետ, որի մոռանալը անհնար է...

Ցեղասպանություն՝ բնակչության առանձին խմբերի՝ ազգային փոքրամասնությունների՝ ոչնչացում կոտորած՝ ազգայնական կամ կրոնական շարժառիթներով, գեոնոցիդ:

Ցեղասպանությունը, իր տարբեր տեսքերով, վերջ տալու ելքը մեկ է՝ պայքար՝ մինչև հաղթանակ...

Հողը կոպտարի միայն այն ժամանակ երբ նրա դեմ սար է կանգնած. թշնամու դեմ ծառանալ է պետք...

ՄԱՍԻՍԸ

Ա. Ահարոնյան

Մասիան ինձ համար, ինչպես Արարատյան աշխարհի յուրաքանչյուր զավակի համար միշտ եղել է մի հսկա միտք, մի տիտան...

րած հայ ժողովուրդը լուսայն ապրում է այս անօրինակ Սփինքսի հզոր միտքը, չի ըմբռնում, բայց զգում է, չի գիտակցում, բայց տար-

յան գաղափար, որ արձագանգել է ժամանակից ու տարածությունից դուրս, մահերից ու ավերակներից բարձր, ամպերի հետ՝ աշխարհին ասելու համար, թե «ես կա՛մ և պիտի լինեմ»... Նրա փեշերին ծվա-

տամորեն գուրգուրում է իր հոգու խորքում, որովհետև այն իր կրած տառապանքի, իր պրկված ու կողոպտված երազների, իր արդար ցատուձի և իր մեծություն պատկերն է:

ՖՐԱՆՑ ՎԵՐՖԵԼ

(1890-1945)

Հայոց ժամանակակից պատմության մեջ իր «Մուսա լեռան քառասուն օրերը» դյուցազնավեպով անմահացել է նշանավոր գրող-բանաստեղծ, Ֆրանց Վերֆելը: Նրա վեպի համար հիմք են ծառայել 1915-ին Սուեդիայում ծավալված իրական դեպքերը, երբ թուրք, քարդարարները փորձեցին հայաթափել Միջերկրական ծովի ափին գտնվող այդ շրջանը: Հայերը որոշեցին ընդդիմանալ թուրքական իշխանություններին, բարձրանալով Մուսա լեռ կազմակերպեցին ինքնապաշտպանություն, որը տևեց 53 օր: Հեղինակը օգտագործել է ակամատեսի վկայություններ, լրատվական նյութեր, ուսումնասիրել է հայ ժողովրդի պատմությունը, կրոնն ու մշակույթը և այդ նպատակով մի քանի ամիս աշխատել է Վիեննայի Միտիսարյան միաբանության գրադարանում: Շատ կարճ ժամանակում վեպը

մեծ ժողովրդականություն է ձեռք բերել. 1934-ին արժանացել է տարվա լավագույն վեպի միջազգային մրցանակին: Նույն թվին թարգմանվել է անգլերեն, իտալերեն, ֆրանսերեն և այլ լեզուներով: Ֆաշիստական Գերմանիայում «Մուսա լեռան քառասուն օրերը» ինչպես նաև Վերֆելի մի շարք այլ ստեղծագործություններ, դասվել են «հակազերմանական ոգու» գործերի շարքը և արգելվել:

ԵՍ ԳԻՏԵԻ ՈՐ ԱՆՇԱՏՍՄԵՆԱԿ ՄՆԱԼՈՒ ԶԵԻ

Տարիներ առաջ, որպես կամավոր ես տեսել եմ մեր հայրենի գետերը արյունով ներկված: Տեսել եմ թե ինչպես մեր գետերի ալիքները տանում էին իրանց հետ մեր հարազատների անշունչ դիակները, անշունչ կտրված գլուխները, կացնահար արած հայու բալիկները, արյունաքամ եղած մեր մայրերը ու բռնաբարված մեր քույրերը: Տեսել եմ այս բոլորը ու սարսափել, թե ո՞ւր է մարդկություն կոչվածը, ո՞ւր է մարդկության խիղճը, որտե՞ղ է պահվել արդարության աստվածը...

Մատմությունը մեզ փաստում է, որ խոսքերը քամին է տանում, խոստումները մոռացվում են, արդարություն ու ազատություն բառերը կորցնում են իրենց իմաստները, եթե նրանք չեն պաշտպանվում անհատներից կազմված ուժեղ բռունցքով: Թող իմ սիրելի երիտասարդ մատաղ սերունդը գիտենա, որ դեռ մարդկության ամբողջ պատմության ընթացքին, ո՛չ մի անգամ չի պատահել, որ մի ցեղի ազատությունը տրվի նրան, ոսկե պնակի վրա: Ուժն է թելադրում

Գուրգեն Յանիկյան

Իրական խաղաղություն

Թագավորը հրովարտակ արձակեց, թե՛ ով կարողանա խաղաղության վերաբերյալ ամենագեղեցիկ նկարը վրձնել, մեծ պարգև կստանա:

Շատ ու շատ արվեստագետներ իրենց կտավները ուղարկեցին թագավորին: Թագավորը բոլոր աշխատանքները դիտելուց հետո, միայն երկու նկարչության հանդեպ համակրանք ցուցաբերեց:

Առաջինը պատկերված էր մի խաղաղ լիճ՝ շրջապատված

պի տարափ էր տեղում: Իսկ լեռան ներքևում ջրառատ ջրվեժ էր, որ մոլեգին վիժում էր ցած:

Թագավորը, ավելի լավ դիտելու համար, մոտեցավ կտավին, նկատեց, որ ջրվեժի հետևում, մի ճեղքված քարի արանքից մի կանաչ թուփ վեր էր բարձրացել, ու այդ թփի վրա մի թռչուն բուն էր շինել, ձու դրել և նստած էր իր ձվերի վրա, հանգիստ նայում էր շուրջ բոլորը:

Ներկաները բողբոջեցին, բայց թագավորն ասաց.

բարձրաբերձ լեռներով, ու լեռներից վեր՝ կիսապարզ երկինք՝ պալան-պալան սպիտակ ամպերով:

Բոլորը ասացին.

- Սա ամենագեղեցիկ նկարչությունն է, որ դրսևորում է խաղաղությունը:

Եկրորդ կտավը պարունակում էր բարձրաբերձ լեռներ՝ անասան ժայռերով ու լեռների գագաթից վեր՝ երկինքը՝ սև ամպերով պատած, որոնցից ամպրո-

- խաղաղությունը որևիցե տեղում, ուր դժվարություն ու ծայրահեղ կարծրություն չկա՝ անիմաստ է: Իրական խաղաղությունը այն ժամանակ է կայանում, որ ձեր սիրտը, թեկուզ բոլոր դժվարությունները հաղթահարելով, հանդարտ է ու վստահ: Այս է խաղաղության իրական իմաստը, -իր վճռական խոսքն ամփոփեց իմաստուն տիրակալը:

Թարգմանությունը՝ Գուրգեն Սարգսյանի

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՌԱՃՆԵՐ

- Իրավունք կա, օրենք չկա:
- Իմաստուն մեղավորը լավ է, քան թե արդար հիմարը:
- Անձրևն ի՞նչ կանի քարին, խրատն ի՞նչ կանի չարին:
- Վաղվա խոսքը այսօր չեն խոսի:
- Թքելը մի ամոթ է, լիզելը՝ երկու:

- Ցավը կգա վագե-վագ, դուրս կգնա նագե-նագ:
- Ծիշտ խոսքը կատակով կասեն:
- Հպարտին դուրսը ծեծեցին, տանը բան չասավ:

ՂՈՂԱՆՋ ԵՂԵՈՒՆԱԿԱՆ

Պարույր Սևակ

- Գարուն էր: Չեկած ամառ՝ Փուլ եկավ երկնակամար, Չյուն մաղեց մեր բաց գլխին, Չյուն մաղեց՝ կրակի՛ պես...
- Գարուն ա, ծյուն ա արել...
- Գետերը մեր երերման Չոսեցին՝ երակի՛ պես...
- Արյունը ջուր ա դառել...
- Չորերը շիրիմ դարձան, Վիհերը՝ գերեզմանոց.
- Չուրը մեր տունն ա տարել...
- Ամեն քար՝ լուռ մահարձան, Ամեն տուն՝ վառման հնոց.
- Բնավեր հավք են դառել...
- Ինչքան բառ՝ ո՞ղջը մրմունջ: Ինչքան երգ՝ ո՞ղջը լալով.
- Չուլում էր, զուլում, լաո՛ւ...
- Թի դեմ, սրի, հրի՛
- Լոկ մանգաղ, լոկ բահ ու մած.
- Տնավե՛ր-բնավե՛ր լաճ...
- Մեր հողը, մեր հայրենին, Մեր երկիրն ամայացավ.
- Մե՛ւ հագիր, սևաիրտ մարե...
- Հինավուրց մի ազգ Չմեռա՛վ այլ մահացա՛վ.
- Գարուն ա, ծուռ ա արել...

Ա. ԻՍԱՀԱԿՅԱՆՆ ԱՍԵԼ Է...

Այնքան մեծ է հայությունը, վիշտն ու տառապանքը, այնքան ահռելի է ու անօրինակ... Ոչ մի բանաստեղծ չի կարող արտահայտել այդ վիշտն ու տառապանքը, այլ միայն պիտի զգալ այն հասկանալու համար: Միլիտոն ու կես ժողովուրդ մերկացնել իր հազարամյա հարստություններին, ավերել նրա հնու-թյունները, որ նրա հոգու հատորներն են, իր վանքերը, ձեռագրերը, մորթել հարյուր հազարավոր հայրեր, մայրեր, եղբայրներ, քույրեր, մանուկներ...

Հայաստանը ավեր, ամայի է, Հայք նրա հոյակապ ավերակների հետքերից օտար ուղևորը այն կեղծակցանի, թե այստեղ ժողովուրդը աստվածային հզոր թևեր է ունեցել՝ ճախրելու գաղափարների կատարյալ ոլորտում:

Դու, հայ պաշտելի ժողովուրդ, դասական ազնիվ ժողովուրդ: Դու, աղամանդ, աղամանդի պես ամուր: Փշրվեցին, փոշի դարձան հինավուրց Ասուր-Բաբելոնը, դու կաս ու կամք ունես հավերժություն:

اخبار کوتاه

ثبت قره کلیسا در فهرست جهانی یونسکو

با پذیرفته شدن پرونده قره کلیسا از سوی یونسکو، این بنای تاریخی فرهنگی بزودی توسط کارشناسان کمیته میراث جهانی یونسکو مورد بازدید و بررسی قرار می گیرد. رییس پژوهشگاه سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در آستانه برگزاری روز جهانی و هفته بزرگداشت بناها و محوطه های تاریخی گفت: پذیرش پرونده قره کلیسا که پیش از آن به علت نقص در پرونده از سوی کمیته

میراث جهانی یونسکو رد شده بود، به این معنا است که این پرونده از نظر استانداردها و ضوابط جهانی کامل است. بنابراین، کارشناسان این کمیته برای بررسی های بیشتر در آینده نزدیک به ایران می آیند تا گزارش خود را از وضعیت این کلیسا تهیه کنند. پرونده قره کلیسا در صورت تأیید کارشناسان یاد شده و تأیید نهایی اعضای کمیته بین الدول میراث جهانی در سال ۲۰۰۸ میلادی به عنوان نهمین اثر جهانی ایران در فهرست میراث جهانی ثبت خواهد شد. کلیسای طاطاتوس مقدس یا قره کلیسا حدود ۱۷۰۰ سال پیش در آذربایجان غربی بنا و به تدریج به ابعاد آن اضافه شده است و از آنجا که بنای اولیه آن از سنگ های سیاه ساخته شده، به قره کلیسا شهرت دارد.

«دروغ بزرگ»

فیلمی جدید در نفی قتل عام

به منظور مقابله با دادخواست ارمنیان و در جهت انحراف افکار عمومی ترکیه و دیگر کشورها فیلم برداری فیلمی مستند در نفی قتل عام ارمنیان در ترکیه آغاز شد.

به نوشته «حریت» کار فیلم برداری این سریال که به دروغٔ بزرگ» نام دارد در کاخ «ایلدیز» آغاز شده است. «خالد رفیقلی» مشاور تهیه کننده این سریال و «توران اوزلون» مدیر تلویزیون ملی ترکیه که قرار است این سریال از آنٔ به نمایش در آید در مصاحبه ای مطبوعاتی گفته اند که این سریال بر مبنای اسناد و مدارک به دست آمده از آرشيوهای ارمنه و روس ها تهیه خواهد شد.(؟!‌) به گفته وی در این سریال به اطلاعاتیه ها و صحبت های ملی گرایانی که در قتل **دکتر ناظم؛ وای بر ما اگر قتل عام ارمنیان …**

بهاءالدین شکیر: نه فقط لباس بلکه آنها را به گروه های رزمندهٔ ۱۰۰ الی ۵۰ نفری تقسیم کرده و در راس هر گروه یکی از افراد مطمئن و فرمانبردار «چته» خود را به سرگروهی می گماریم، این مهم تر از هر چیزی است.
دکتر ناظم: بسیار خوب این روش را قبول کردیم، حال برنامهٔ اجرایی را تنظیم کنیم.
بهاءالدین شکیر: واضح است که اگرحیثیت قتل عام ارمنه شهرها و روستاهای مختلف را در مشورت با وزیر کشور مشخص خواهیم نمود و به هر منطقه به تعداد مورد نیاز از نیروهای ویژه اعزام خواهیم داشت. اینها در مسیرهایی که ما قبل تعیین خواهیم کرد در مکانی مناسب به انتظار کاروان های ارمنه در کمین خواهند نشست. وزیر کشور طلعت هم به مسئولین اجرایی شهرهای مورد نظر امریه ای ارسال داشته و از آنها خواهد خواست که به جهت ضرورت دور شدن ارمنه از مناطق جنگی آنها را گروه گروه و هر دو روز یک بار به همراهی پاسبانان از طریق فالان مسیر به فالان جا ببرند.
قوای انتظامی با اطاعت از این امریه آنان را جمع و به مکان های از پیش تعیین شده منتقل خواهند نمود. و به محض رسیدن به نقاط کمین قوای «تشکیلات ویژه» گروه ها را به آنان سپرده و باز می گردند، افراد چته هم تا آخرین نفر از این گروه های ارمنی را بلافاصله کشته و به منظور حفظ بهداشت عمومی اجسادشان را مدفون می کنند. بدین ترتیب یکی پس از دیگری عملیات قتل عام را تکمیل خواهند کرد. اجناس، پول ها و گوهرهایی که ارمنه بدست آید به عنوان غنیمت بین چته ها تقسیم خواهد شد. ما چیزی از اینها نخواهیم ستاند، اگر به زنان و دختران هم تجاوز کنند اعتراض نخواهیم کرد.

دکتر ناظم: بهاء شما واقعاً با روحیات این قبیل افراد آشنائی عمیقی دارید. من در این لحظه شما را نه یک دکتر بلکه سرگروه چته های خونخوار می شمارم چه خوب همهٔ جوانب را مدنظر داشته اید.
شکری: شک نباید داشت که مردم مسلمان به نگهداری و محافظت از برخی ارمنه اقدام خواهند کرد، جلوگیری و ممانعت از این اقدام بدون اذیت و آزار و حتی با تمایل مردم مسلمان امکان پذیر است. روشی که علیه یهودیان و اعراب در عصر فتیش عقاید در اسپانیا به کار گرفته شد به ذهنم خطور کرد. این روش را ما هم می توانیم اختیار کنیم. آماده کردن مقدمات مهاجرت ارمنه طبعاً سه چهار روز فرصت می خواهد. ما بطور غیر رسمی اعلام می کنیم هر کس در این حین به دین اسلام بگردد از مهاجرت معاف خواهد شد. ما از این کار دو سود خواهیم برد اول اینکه در بین تعبدیهین ای باور ایجاد خواهد شد که خطری زندگیشان را تهدید نمی کند و بیجا آنکه ثروت خویش را در جایی مدفون کنند، به همراه خود خواهند برد که در این صورت غنیمت افراد «تشکیلات ویژه» ما پربارتر شده و آنها را در ادامه کارشان جری تر و مصمم تر خواهد ساخت.
ثانیاً با این کار تعصب مسلمین تحریک شده به جای

هر اند دینک نقش داشته اند اشاره خواهد شد.

تهیه کنندگان این فیلم در نظر دارند که اولین قسمت این فیلم را در تاریخ ۲۴ آوریل یعنی سالروز قتل عام ارمنیان که هر ساله از سوی ارمنه جهان گرامی داشته می شود تلویزیون ملی ترکیه پخش کنند.

«اوزلون» در توضیح این فیلم همچنین گفته است، در این سریال ۵۲ شخصیت سیاسی – علمی و تاریخدان از جمله «یوسف حلاج اوغلو» مدیر انستیتو دولتی تاریخ ترکیه و «هلموت اشمیت» نخست وزیر سابق آلمان، «سلیمان دمیرل» نهمین رییس جمهور ترکیه، «دنکاش» رییس جمهور سابق جمهوری خود خوانده قبرس شمالی، اسقف «موتافیان» خلیفه ارمنیان ترکیه، و «آرا گیولر» نقاش ارمنی ترکیه دیدگاه های خود را بیان خواهند کرد.

حال باید منتظر بود و دید آیا این فیلم می تواند به ترویج دروغ پردازی های دولت ترکیه که به منظور تحریف واقعیت های تاریخی صورت می گیرد کمک کند، یا اینکه این سریال نیز به سرنوشت نه چندان خوشایند فیلم ها و داستان سرایی های قبلی گرفتار خواهد آمد که به غیر از شرم چیز دیگری عاید دولتمردان این کشور نکرده است.

جمهوری آذربایجان ۳۰ درصد نفت خام مورد نیاز اسرائیل را تأمین می کند

وزیر توسعه اقتصادی جمهوری آذربایجان اعلام کرد: ۳۰ درصد نفت خام مورد نیاز اسرائیل را جمهوری آذربایجان تأمین می کند.

به گزارش منابع خبری باکو، «حیدر بابایف» که به تازگی از اسرائیل دیدار کرده است در یک مصاحبه مطبوعاتی گفت: هم اکنون نفت خام جمهوری آذربایجان به پالایشگاه «تایفان» واقع در بندر حیفا منتقل و به فرآورده های نفتی تبدیل می شود. وی گفت: دولت اسرائیل در صدد خریداری نفت و گاز از جمهوری آذربایجان است و در آینده نزدیک بخشی از نیاز گاز طبیعی خود را نیز از طریق خط لوله باکو – تقلیس- ازروزم تأمین خواهد کرد.

هفته نامه کردی و ارمنیان

هفته نامه «The Kurdish Globe» که در شهر اربیل کردستان عراق به چاپ می رسد در شماره ۶ فوریه در سه صفحه مقالات مختلفی را در خصوص ارمنیان به چاپ رسانده است.

در صفحه چهار این هفته نامه این تتر به چشم می خورد: «کردها می گویند در این منطقه آینده درخشانی در انتظار ارمنیان است». در این مقاله به موضوع مهاجرت چندین خانواده ارمنی از بغداد و دیگر مناطق عراق به اقلیم کردستان که در قیاس با دیگر نقاط از امنیت بهتری برخوردار است، اشاره شده است.

در صفحه ۱۰ تحت عنوان «اقدامی شرم آور. چرا آنکارا قتل عام ارمنیان را نفی می کند؟» و «ترکیه ادامه امپراتوری عثمانی است». «گالیپ اوزمان» نویسنده این دو مقاله به موضوع قتل عام ارمنیان و مسائل در ارتباط به آن اشاره می کند.

حمایت از همسایگان ارمنی خود آنان را به اسلام دعوت خواهند کرد و در صورت رد پیشنهادشان به دشمنی با آنها بر خواهند خاست. بدین ترتیب تنها کوچکی از ارمنه باقی می ماند که به اسلام گرویده اند که پاکسازی آنها نیز کار بسیار ساده ای خواهد بود.

بهاءالدین شکیر: این ایدهٔ شکری بسیار ارزشمند است حتماً باید آنرا مدنظر داشت و برای تأمین منافع «تشکیلات ویژه» اجرای آن کاملاً ضروری است.

شکری: یک مسئله باقی می ماند که مهم تر از هر چیزی است، اینکه بودجه مورد نیاز تشکیلات مذکور از کجا تأمین خواهد شد؟

بهاءالدین شکیر: بدهیهای است که این مسئله به دفاع ملی مربوط می شود، لذا بودجه لازم را از صندوق دفاع ملی تأمین می کنیم.

دکتر ناظم: با اصول مسئله موافقت شد، موردی هم برای مشورت باقی نمی ماند، حال پس از دیدار با طلعت باید وارد عمل شویم.

دولت با نظر هتیب سه نفرهٔ اجرایی موافقت نمود و با آزاد کردن کلیه جنایتکاران زندانی آنان را به «تشکیلات ویژه» سپرد که به نقاط مورد نظر اعزام گردیدند. طلعت (پاشا) وزیر کشور هم امریهٔ نهائی مربوط به کوچ اجباری ارمنه را به ولایات صادر و مرکزیت حزب اتحاد و ترقی نیز کلیهٔ شعب و بازرسین خود را از موضوع مطلع کرد.

طلعت در متن امریه اش با اشاره به اعتراضات ارمنه به دولت، کمک به ارتش روسیه و شورشهای خود در نقاط مختلف که باعث کندی عملیات ارتش شده است و برای دفاع از کشور و دین تا پایان جنگ کلیهٔ آحاد ارمنه بدون استثناء و تا آخرین نفر از زنان، کودکان و ناتوانان و پیران باید مجبور به ترک مناطق جنگی شوند و در منطقه دیرالزور ایالت حلب موقتاً اسکان داده شوند. وی همچنین دستور سری ذیل را به طور جداگانه به والیان ابلاغ نمود. «برای پیش گیری از تهدید ارتش و به مخاطره انداختن امنیت کشور از سوی ارمنه، مسئولین سیاسی – نظامی جابجایی و تبعید کلی ایشان از مناطق مسکونیشان به دیگر نقاط کشور را نیازی ضروری تشخیص داده اند و دولت نیز امر به این کار نموده که اجرای سریع این دستور از اهمیت زیادی برخوردار است. در واقع حکومتی که اینک در حال جنگ است و برای حفظ موجودیت خود جان هزاران فرزند خویش را در جبهه ها فدا می کند و در عین حال از کلیه شهروندان خویش بیش از هر زمان دیگر انتظار یاری میهن را دارد، در مورد کسانی که از درون آن را مشغول و از پشت به آن ضربه می زندن اتخاذ و اجرای کامل چنین تصمیمی طبیعی و حق قانونی آن می باشد، لذا دستور به اجرای جدی این مصوبه داده می شود.»

به غیر از این امریهٔ وزیر کشور بخشنامه ای نیز به تاریخ ۱۳ رجب ۱۳۳۳ مصادف با ۱۴ مه ۱۹۱۵ در سه ماده به شرح زیر برای مسئولین استانها ارسال کرد.

ماده اول: هر گاه و به هر شکل مردم علیه فرامین دولتی و

هفته نامه آراکس، سال بیست و یکم، شماره ۸۲ (۱۶۶) اردیبهشت ۱۳۸۶

در صفحات ۱۳–۱۲ این هفته نامه تحت عنوان «هراند دینک +۱،۵۰۰،۰۰۰» قتل عام ارمنیان» به جزئیات قتل هراند دینک اشاره شده است.

قابل ذکر است که «The Kurdish Globe» تنها هفته نامه انگلیسی زبان کردستان عراق است که از سال ۲۰۰۵ تا کنون به چاپ می رسد.

اخراج

حزب «آزادی» هلند موسوم به PVV که از مخالفین پذیرش مهاجر می باشد خواستار عزل تمامی نمایندگان مجلس و مقامات دولتی این کشورکه به غیر از تابعیت هلندی تابعیت دیگری نیز دارند، شد. به نوشتهٔ «ترکیش دیلی نیوز» در صورتی که چنین امری صورت گیرد «نحوت آلبایراک» از مجلس هلند اخراج خواهد شد زیرا که وی تابعیت ترکیه را نیز دارا می باشد.

در اطلاعیه حزب آزادی آمده است: «این احتمال وجود دارد که مقامات سیاسی که دارای تابعیت مضاعف می باشند به جای دفاع از منافع هلند منافع دیگران را در اولویت قرار دهند. به عنوان مثال زمانی که مجلس بحث شناسایی قتل عام ارمنیان را در دستور کار خود قرار داد، ما شاهد آن بودیم که چند تن از نمایندگان که دارای تابعیت دیگری نیز بودند از دیدگاه و در حمایت از منافع ترکیه به میدان آمده بودند. این غیر قابل قبول است که اعضای مجلس و دولت به جای خدمت و دفاع از منافع کشور به فکر منافع کشور ثالثی باشند.»

به نوشته نشریه هلندی NRC Handelsblad «نحوت آلبایراک» نماینده مجلس دارای تابعیت ترکیه ای است و «احمد ابوطالب» عضو شورای شهر آمستردام همزمان با تابعیت هلندی تابعیت مراکش را نیز دارد.

طبق قوانین هلند هیچ محدودیتی برای داشتن تابعیت مضاعف برای مقامات دولتی وجود ندارد.

□

روشهای برقراری نظم و عدالت در کشور شورش کرده و به مقاومت مسلحانه علیه آن بپردازد، نیروهای انتظامی، ارتش و گروه های مستقل حق دارند و باید شدیداً به مقابله با آنها پرداخته و شورش را سرکوب نموده و عاملین آنرا تنبیه نمایند.

ماده دوم: فرماندهان نظامی و گروه های مستقل بنابر تشخیص خود اهالی روستاها و گروه های روستایی را که به خیانت و جاسوسی آنها شک می برند می توانند به صورت فردی یا جمعی به دیگر نقاط کشور منتقل و اسکان دهند.
ماده سوم: مواد این بخشنامه از تاریخ انتشار قابل اجرا می باشد.

□

آیا دیالوگ ممکن است؟!‌

روزنامه ترکیه ای «رادیکال» در شماره ۲۶ فوریه (۱۶ اسفند۸۵) خود در واکنش به اعتراض «یوسف حلاج اوغلو» رییس «انستیتو دولتی تاریخ ترکیه» به شعار «ما همه ارمنی هستیم» که از سوی مردم در مراسم خاکسپاری هراند دینک سردیر مقتول هفته نامه ارمنی «اگوس» سر داده شد، در صفحه اول خود مقاله ای را با این تتر به چاپ رساند، «آیا با وجود چنین طرز تفکری دیالوگ میان ارمنیان و ترک ها آغاز خواهد شد؟!‌»

در مقاله «رادیکال» آمده است: «حلاج اوغلو در مصاحبه با خبرگزاری» آناتولی» گفته است: کسانی که چنین شعاری را سر می دادند دارای ایدئولوژی خاصی بودند. ۴۰ یا ۵۰ هزار تن که بسیار خوب سازماندهی شده بودند و چنین به نظر می رسد که آنان از قبل می دانستند که چنین تقلی می بایست صورت گیرد. شمار آنان بعدا در خلال مراسم خاکسپاری حتی به ۸۰ هزار تن نیز رسید.

حال باید پرسید چرا آنان در زمان خاکسپاری سربازان ترک که در خلال مبارزه با حزب کارگران کردستان ترکیه کشته می شدند شعار «ما همه ترک هستیم» را سر نمی دادند.»

رادیکال با انتقاد از سخنان «حلاج اوغلو» می نویسد: «متعجبیم فردی که چنین دیدگاهی دارد

قتل عام فرهنگی

بعد از اعتراضات مجامع فرهنگی بین المللی و بخصوص اعتراضات شدید ارمنیان جهان به ادامه روند تخریب کلیسای تاریخی و ارزشمند «آختامار» واقع در جزیره ای به همین نام در دریچه «وان» ترکیه که حتی باعث تقبیح این عمل از سوی محافل علمی ترکیه و نیز انعکاس آن در جرائد این کشور نیز گردید. وزارت فرهنگ و جهانگردی ترکیه سال پیش اعلام کرد طرحی را برای حفاظت و مرمت این بنای تاریخی به مرحله اجرا خواهد گذاشت. طبق این طرح فعالیت های مربوط به مرمت این کلیسا که در سال ۹۲۱–۹۱۵ میلادی به دستور گاگیگ شاه ارمنستان ساخته شده است می بایست ظرف مدت یکسال به پایان رسیده و برای بازدید توریست هایی که به این جزیره وارد می شدند آماده می گشت.

با کمک استادکاران و کارشناسان ارمنستان فعالیت های مربوط به ترمیم این کلیسا که به گفته وزیر جهانگردی ترکیه قرار است به موزه تبدیل گردد نزدیک به دو میلیون دلار برای آن هزینه شده است در زمان مقرر به پایان رسید.

در روز پنج شنبه ۲۹ مارس (۹ فروردین ۸۶) با حضور میهمانان خارجی و داخلی و با سخنرانی تعدادی از مقامات ترکیه و از آن جمله «آتیلآ کوچ» وزیر جهانگردی رسماً پایان عملیات مرمت اعلام واژ این بنا پرده برداری گردید. به گفته وزیر فرهنگ و جهانگردی ترکیه برای این مراسم رسماً از ۲۷۷ مؤسسه از ۱۳ کشور مختلف دعوت شده بود. به نوشته روزنامه «زمان» چاپ ترکیه از وزرای فرهنگ گرجستان، ارمنستان، روسیه و آذربایجان و نیز شخصیت های مذهبی چند کشور و نمایندگان جوامع ارمنی خارج از ارمنستان نیز برای حضور در این مراسم دعوت به عمل آمده بود. در پاسخ به این دعوت دولت ارمنستان معاون وزیر فرهنگ و جوانان این کشور را راهی ترکیه کرد و اما کلیسای ارمنستان حاضر به شرکت در این مراسم نشد.

دفتر مطبوعاتی جاثلیق گارگین دوم رهبر مذهبی ارمنیان جهان از شهر مقدس احمیادزین ارمنستان در پاسخ به دعوت مقامات ترک با صدور بیانیه ای اعلام کرد وی در مراسم افتتاح این کلیسا شرکت نخواهد کرد و هیچ روحانی نیز به نمایندگی از طرف ایشان در این مراسم حضور نخواهند یافت. علت عدم شرکت جاثلیق گارگین دوم در این مراسم مخالفت مقامات ترکیه از واگذاری مدیریت کلیسای آختامار به خلیفه گری ارمنیان استانبول و تبدیل آن به موزه و یک مرکز صرف توریستی و نیز عدم گذاشتن صلیب بر بالای گنبد کلیسا اعلام شده است.

مقامات وزارت جهانگردی ترکیه قبل از افتتاح مراسم رسماً اعلام کرده بودند که از کلیسای «آختامار» صرفاً به عنوان موزه و برای بازدید جهانگردانی که به این جزیره می آیند استفاده خواهد شد و در آن اجازه برگزاری مراسم مذهبی را نخواهد داد. آنان همچنین اعلام کردند که قصد ندارند بر بالای گنبد کلیسای آختامار صلیب قرار دهند. این وزارت خانه در تلاشی دیگر برای تحریف تاریخ، علت این تصمیم خود را عدم وجود صلیب بر بالای گنبد این کلیسا در تمام دوران گذشته عنوان کرده است (!؟) این در حالی است که «یعقوب زیدانال» مهندس ترک ناظر مرمت این کلیسا ترس از برخورد صاعقه را علت عدم نصب صلیب عنوان کرده بود.

این گفته ها نه تنها عاری از حقیقت تاریخی و علمی می باشد بلکه بیانگر این واقعیت است که شوونسیم بر فکر و روح دولتمردان ترکیه و کارگزارانش حاکم می باشد و مرمت شک کلیسا آن هم تحت فشار مجامع بین المللی بدون هیچ شک و تردیدی نمی تواند بیانگر وجود تغییر در تفکر و سیاست حاکمان آنکارا باشد. این گونه رفتارها صرفاً گامی در جهت اهداف سیاسی ترکیه و صرفاً به قصد بهره برداری تبلیغی صورت می گیرد و لاغیر.

تظاهرات ضد ارمنی

در صبح روز مراسم افتتاحیه کلیسای «آختامار» تظاهراتی ضد ارمنی در بندر گواشه شهر «وان» یعنی همان محلی که قایق ها از آنجا راهی جزیره آختامار می

کلیسای «آختامار»

شدند با مشارکت و همکاری رهبران چهارسندیکای این شهر برپا گردید.

تظاهرکنندگان با در دست داشتن پرچم ترکیه و بالا بردن عکس کمال آتانورک پلاکاردهایی به همراه داشتند که بر روی آن نوشته شده بود: «ملت ترک، ملت شریفی است و هرگز باعث قتل عامی نبوده است.»

قتل عام فرهنگی

«چنگیز جاندار» مقاله نویس روزنامه انگلیسی زبان «ترکیش دیلی نیوز» روز بعد برگزاری مراسم افتتاحیه طی مطلبی نوشت: «مراسم افتتاحیه وزیر فرهنگ نهایتاً به یک سردرگمی منتهی شد.هدف از مراسم افتتاحیه این کلیسا-موزه چه بود؟ این مراسم بیشتر به «قتل عام فرهنگی» شباهت داشت.» به نوشته «جاندار» تصمیم وزیر فرهنگ مبنی بر عدم نصب صلیب از سوی جهاننیان «قتل عام فرهنگی» تلقی می شود. در ادامه مطلب می خوانیم: «وزارت فرهنگ صلیب و ناقوس را از گنبد کلیسای آختامار برداشته و نام آن را نیز به «آکدامار» به معنای «خطه سفید» تغییر داده است. این وزارت خانه

همچنین نام شهر چند هزار ساله و تاریخی «آنی» ارمنیان (واقع در شرق ترکیه در نزدیکی مرز ارمنستان – آراکس) را نیز به «آنه» که به ترکی «خاطره» معنی می دهد تغییر داده است. حال باید پرسید چه کسی باور خواهد کرد که شما دولتی هستید که نسأمی مذاهب و ادیان را به دیده احترام می نگرید و حامی گفتگوی تمدن ها هستید و نه جنگ و درگیری میان آنان؟ به عقیده «چنگیز جاندار» عملکرد وزارت فرهنگ ترکیه را چیزی جز «قتل عام فرهنگی» نمی توان نامید.

حمایت از به رسمیت شناختن قتل عام علناً سخن می راند.

بدین ترتیب در حرکتی برنامه ریزی شده، «مته چاکداش» که به نوشته روزنامه «ملیت» روزنامه نگار می باشد شکایتی علیه برگزار کننده مراسم خاکسپاری هراند دینک تنظیم و به دادگستری منطقه شیشلی استانبول ارائه کرده. وی اعضای کمیته برگزار کننده را متهم کرده است که نحوه برگزاری مراسم خاکسپاری و جو حاکم بر آن را چنان برنامه ریزی کرده بودند که گویی مراسم تشیع جنازه رسمی یک نظامی ارشد می باشد. به نوشته «ملیت»، دادگستری هم اینک تحقیقات اولیه خود را آغاز کرده و بزودی نظر خود را در این باره و اینکه اصولاً شکایت «چاکداش» قابل پیگیری است یا خیر اعلام خواهد کرد.

به غیر از شکایت این روزنامه نگار چند تشکل و سازمان ملی گرای ترک نیز شکایت های مشابه ای به مقامات قضایی آن کشور تسلیم کرده اند.

1 → **ԿԻՍԱՏ ԾՇՄԱՐՏՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՄ ...**

պես ամեն աշխատանք ունենում է իր թերությունները»:

Եվ իմերջո համուժում է նաև գլուխգործոցի պահը: Այստեղ Գ. Վարդանը համարում է, որ «Հավաքականությունն ստեղծելու նախապայմանը հանդուրժողականությունն ու փոխադարձ հարգանքն է»: Սակայն հենց նույն ժամանակ կասկածի տակ է դնում նույն Հավաքականությունից բարձրացած դժգոհությունների անկեղծությունը, նա ասում է՝ «պիտի մտածել դժգոհությունների բնույթի մասին, հարցադրումների նպատակի մասին և ճիշտ ու անկեղծ և չինչ մտահոգությունները, վեր հանել...»: Ինչ է սա, եթե ոչ ամբողջականություն:

Թեհրանի և Հյուսիսային իրանահայությունների պատգամավորը, այնուհետև սովորների ներքո տարած իր գործունեությունը վարագուրելու համար, դարձյալ դիմում է «ազգային միասնականություն» սրբազան հասկացողության չարաշահմանը, քանզի այդ ճանապարհով հեշտ է մուտք գործել ժողովրդի հոգու խորքը, միջազնել նրա գիտակցությունը: Նա պնդում է, «բոլորի մոտ մենք պետք է երևան գանք որպես միակամ, միատարր մի ամբողջականություն, որը, բնական է, ներքին առումով կարող է ինչ-որ անհամաձայնություններ էլ ունենա ինչպես ամեն ընտանիք: Բայց, ամեն ընտանիք իր հարցերը պիտի լուծի իր տանը և ոչ թե՛ հարևանի բակում. այս դեպքում նաև՝ այս ինչդիրները»:

Գևորգ Վարդանը, արժարժեքով ազգային միասնականության գաղափարը, հիմնականում, երկու նպատակ է հետապնդում՝ նախ չարաշահել ժողովրդի ազնվությունն ու նուրբ զգացմունքները կուսակցության օգտին, ապա ամբողջակամ կույրների հետևանքով բարձրացած փոշու տակ թաղել իր աններելի սխալները: Իսկ այդ «տեսական» սղմկարարությունն մեկ ամենաբնորոշն այն է, որ պրն. պատգամավորը իր դատողությունները հիմնում է ոչ թե տրամաբանական մտքերի և իրականությունների վրա, այլ, ամեն ինչ, կառուցում ընթերցողի վրա հողեբանական ներգործություն

թողնելու նկատառումով: Նույն այդ սկզբունքից էլ, փոխան ասելով թե ում ինչքան է տվել, փորձում է «բողոքողներին» ու «նեղացածներին» ապագային ներկայացնել, մոռանալով, որ ինքը համայնքի ներկայացուցիչն է և ոչ թե կուսակցության: Գ. Վարդանը, ասուլիսի առանցքը կազմող, հարցերին պատասխանելու, անընդհատ, դիմում է ճշմարտաման փաստերի ու ամբողջավարկական լուրջունդների: Նա ճիշտ է, երբ շեշտում է, որ «պատգամավորների ձեռքը նույնիսկ մեկ ոխով չի շոշափում», քանզի փաստը մնում է փաստ, որ թե՛ անցյալ տարվա և թե՛ այս տարվա հատկացված պետական նպատակ իր գրասենյակին հատկացվել է 200 միլիոն ուխով: Գևորգ Վարդանը ճիշտ է նաև, երբ Թեհրանի քաղաքապետարանի կողմից ՀՄՄ «Բաֆֆի» համալիրում կատարված ներդրումը վերագրում է իրեն ու դեռ սրտնեղված էլ ավելացնում է. «Ոչ ոք չի հարցնում, թե «Բաֆֆի» մարզադաշտի համար պատգամավորը որտեղից՝ քեզից այդ գումարը»:

Թեև Գևորգ Վարդանը կարծիք է հայտնում, թե հարցին «պիտի իրական ֆակտերով ու փաստացի տվյալներով նայել», սակայն նույն ինքը կես աչքով է նայում իրականությանը, դեկավարվելով մի «սկզբունքով» փաստերի շահեկան ընտրությունն ու դասավորությունն կատարել, որպեսզի գործածած բառերը կամ փաստերը ծառայեն ոչ թե ճշմարտության այլ կուսակցության շահերին: Չէ՞ որ որոշ շահի համեմուտ համար մասսաների մշակումը կատարվում է ոչ թե ճշմարտության այլ «ճշմարտաման» փաստերի միջոցով:

Եվ ահա հենվելով հենց այս սկզբունքին է, որ Գևորգ Վարդանը միայն ճշմարտության կեսն է հրամցնում հասարակությանը, իսկ երկրորդ կեսի փոխարեն անտրամաբանական ճոտում խոսքեր, որոնցից ոչինչ չի կարելի եզրակացնել, բացի այն, որ հարցերին պատասխանողը կամ իրեն է շատ մեծ համարում կամ հասարակությանը մասնակ:

Արտագաղթը օրակարգ

Ապահանի ԳՅՈ Պատգամավորական ժողովը, սույն թվի ապրիլի 18-ին, խորհրդակցական մի համընդհանուր ընթացքում, օրակարգի նյութ դարձրեց արտագաղթը և նրա դրդապատճառները:

Վերոհիշյալ նիստը, որին հրավիրված էին նաև համայնքի մտավորականներ և ազգային, մշակութային գործիչներ, թեև չկարողացավ դրդապատճառների մասին որոշ և հստակ պատասխան գտնել, սակայն հիմնականում հասավ այն եզրակացության, որ ամենակարևոր դրդապատճառներից մեկը այս հարցում տնտեսական է, ուստի և պետք է որոշակի

քայլերի դիմել այդ առնչությամբ: Պատգամավորներից մեկը առաջարկեց. «Այն մարդուն, որ ուզում է արտագաղթել, 10 միլիոն թունան վճարենք, որպեսզի չգնա»: Իսկ մի ուրիշը առարկեց առաջինի ասաց. «Այդ դեպքում չգնացողն էլ գնալու մասին կմտածի: Ավելի լավ կլինի, որ ոչ թե գնացողներին այլ մնացողներին օգնենք, որպեսզի մարդիկ փակուղիների դիմաց չկանգնեն և չմտածեն արտագաղթի մասին»:

Հիշատակելի է, որ Ապահանի հայության թիվը, այսօր, 5-6 հազար հոգի է: Իսկ աշակերտության թիվը 600-ի չի հասնում:

Ավելացնենք նաև, որ ԱԳՈ Պատգամավորական ժողովը ցայժմ քննարկման նյութ չի դարձրել պետությունից ստացած նպաստի բաժանման հարցը: Այն, իր ժողովներից մեկում, միայն որոշել է, որ հիշյալ գումարը չի ներառվելու թեմական խորհրդի առօրյա բյուջեում:

Այս անգամ չստացվեց

Թեհրանի ԳՅՈ թեմական խորհուրդը, վերջերս, Պատգամավորական ժողովի անդամներին մի գրությամբ ներկայացրել է, երկրորդ անգամվա համար թեհրանի և հյուսիսային իրանահայությանը հատկացված, պետական նպաստի բաշխման պատկերը, ըստ հետևյալի՝

- եկեղեցիներին՝ 40 միլիոն թունան
- դպրոցներին՝ 50 մլն. թունան
- կարիքավորներին՝ 40 մլն. թունան
- մշակութային օժանդակություններ՝ 40 մլն. թունան
- ուսանողական ֆոնդին՝ 30 մլն. թունան
- «Ալիք» հաստատության՝ 50 մլն. թունան
- պատգամավոր Գևորգ Վարդանի գրասենյակին՝ 20 մլն. թունան
- շրջաններին՝ 80 մլն. թունան
- շինարարությունների համար՝ 160 մլն. թունան:

Ինչպես երևում է վերոհիշյալ ցուցակից, նախորդ անգամվա նման, այս անգամ էլ թեմականը ուզում էր միակողմանի բաշխման միջոցով անկախ միություններին և մասնուլիմ գր-

կել իրենց հասանելիք նպաստից, սակայն խիստ դժգոհանքներին ի տես, պետական կողմը կամխեց այդ ընթացքը:

Դժբախտաբար, եւ թեմական խորհուրդը և Իսլամական խորհրդարանում թեհրանի և հյուսիսային իրանահայության պատգամավորը բազմիցս փաստել են, որ իրենց համար միշտ էլ վերադաս է համարվում կուսակցական շահը: Նրանք անկարող են ազգային հասկացողությամբ

ԱՐԱՔԱ
 Գրական, Մշակութային, Հասարակական Շաբաթաթերթ

ԱՐՏՈՒՍԵՐ՝
 ԱՆԱԳՅՏ ԻՍՍԱՅԱՆ

Թերթը հրատարակվում է խմբագրական կազմի միջոցով գլխավորությամբ՝ Մուկես Բեշիշյանի

ՀԱՍՑԵ՝ ՓՈՍՏԱՐԿ 16765-1336
ԹԵՀՐԱՆ, ԻՐԱՆ

Հեռ. և Հեռապահպոց 88832238
Էլեկտրոնային փոստ՝
 arax_am@dpimail.net

ARAX
 armenian literary, social and cultural weekly
 P.O.BOX 16765-1336
 TEHRAN-IRAN
 Tel & Fax: (0098-21) 88832238
 E-mail: arax_am@dpimail.net

آر آکس
 هفته نامه فرهنگی، اجتماعی، ادبی
 صاحب امتیاز: آنا عیسایان
 خیابان کریم خان زند، خیابان سنایی، پلاک ۴
 تهران صندوق پستی ۱۶۷۶۵-۱۳۳۶
 تلفن و فکس: ۸۸۸۳۲۲۳۸
 arax_am@dpimail.net : پست الکترونیک
 جاب: قلم گستر ۳۳۹۰۸۵۸۵
 خیابان پامنار، پلاک ۷۸

մոտենալ հարցերին: Այդտեղից էլ պետք է եզրակացնել, որ պետական նպաստի արդար բաժանման ձևը, գոնե մինչև այն ժամանկ, որ մերոնք չեն կարողանում ազգայինը ավելի բարձր դասել կուսակցականից, այն է, որ պետությունն ուղղակի հանձն առնի բաժանման գործը:

Հիշատակելի է, որ թեհրանի և հյուսիսային իրանահայությանը բաժին հասած ընդհանուր գումարը կազմում էր 540 միլիոն թունան, որից 80 միլիոնը փոխանցվել է Արդարադատականի Հայոց թեմին, իսկ մնացյալ 460 միլիոնը պիտի փոխանցվեր թեհրանի ԳՅՈ թեմական խորհրդին, սակայն նկատի ունենալով անցյալ շրջանի անարդար վերաբերմունքը, նաև այս շրջանի համար ներկայացված բաշխման միակողմանի ցուցակը որում դարձյալ բացակայում էին ոչ-դաշնակցական միություններն ու մամուլը, Ներքին գործերի նախարարության պատկան բաժինը վերջին գումարի 20 տոկոսի բաշխումը վերապահել է իրեն:

ՓՔՔ-Ն, ՕՐԻՆԱԿ ԱՌՆԵԼՈՎ ԱՍԱԼԱ-ԷՆ, ՄԱՀԱՓՈՐՉԵՐ ՊԻՏԻ ՍԱՐՔԷ ԹՈՒՐՔ ԴԻԻԱՆԱԳԷՏՆԵՐՈՒ ԴԷՄ

«ՄԱՐՄԱՐԱ», 27.02.07:
«Աքսիոն» շաբաթաթերթը իր վերջին թիվն մէջ կը հաղորդէ թէ ՓՔՔ-ն ալ կը ծրագրէ ԱՍԱԼԱ-ի (Հայաստանի Ազատագրության Հայ Գաղտնի Բանակ) նման մա-

ԱՍԱԼԱ-ի մարտիկները մարզումի պահին

հափորձեր սարքել Եւրոպայի մէջ պաշտօնավարող թուրք դիւանագետներու կամ թրքական հաստատութիւններու դէմ: Թիրախներուն միջեւ պիտի գտնուին դեսպաններ, հիւպատոսներ, Թուրք Օդային

Գիծերու գրասենեակներ եւ այլ թրքական հաստատութիւններ: ՓՔՔ-ի անդամներէն Ֆէհման Հիււէյիմի կողմէ տրուած հրահանգով մը ՓՔՔ-ի անդամներէն Քէմալ Պաճիեան անուն մէկը (այս

անունը ծածկանուն կրնայ ըլլալ), որոշ մարզումներու ենթարուելէ վերջ Յունաստանի վրայով Եւրոպա անցա նմանօրինակ մահափորձեր սարքելու նպատակով:

Ըստ ստացուած տեղեկութիւններու, Քէմալ Պաճիեան Եւրոպայի մէջ պիտի գտնէ մահափորձը գործադրող տարրերը եւ պիտի ճշդէ թէ ո՞ր դեսպանը կամ հիւպատոսը կամ թրքական հաստատութեան ղեկավարը պիտի ընտրուի որպէս առաջին մահափորձերու գոն: Կը պնդուի թէ այս կերպով ՓՔՔ կը ջանայ ցնցիչ ոճիրներ գործել ու զգաստութեան հրակիրէ Եւրոպան, ինչպէս ստեղծող ըրած էր ԱՍԱԼԱ կազմակերպութիւնը: Այս նպատակով ալ ընդհանրապէս պիտի ընտրուին երեք երկիրներ ինչպէս Ֆրանսա, Գերմանիա ու Պելժիկա:

ԹՈՒՐԵԱՆ ՄՏԱԴԻՐ Է ԿԵՐԱԿԱՆՁԱԵԼ ԴԻՎԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԸՆՅԱՍՏԱՆԻ ՇԵՏ

«PanARMENIAN.Net», 16.04.07:
Թուրքիան մտադիր է առաջիկա օրերին կամ շաբաթներին ճնշում գործադրել միջազգային հանրության վրա, որը կոչ է անում ճանաչել Հայոց ցեղասպանությունը, այնպիսի երկրների, ինչպիսիք են ԱՄՆ-ն, Մեծ Բրիտանիան, Ռուսաստանը՝ հանդես գալ դեփա-նագիտական նախաձեռնությամբ և կոնկրետ քայլեր ձեռնարկել այն ուղղությամբ, որ Հայաստանը ցեղասպանության համար մեղադրանքների խորը ուսումնասիրության համար ընդունի պատմաբանների համատեղ հանձնաժողով ստեղծելու մասին թուրքերի առաջարկը:

Հնարավոր է, թուրքիայի նախաձեռնության պատճառն այն է, որ եՄ-ում նախագահող Գերմանիան պատրաստում է մի բանաձև, որով քրեական պատասխանատվություն է նախատեսվում սահմանել Հայոց ցեղասպանության ժխտման համար: «Ջաման» թերթը հիշեցնում է, որ Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչել են աշխարհի 19 պետություններ, այդ թվում ԱՄՆ-ի մեծ մասը: «Շատ դժվար է հասկանալ, թե ինչու աշխարհի ազդեցիկ երկրները ոչինչ չեն անում համոզելու համար Հայաստանին, որ նա համաձայնի հանձնաժողովի ստեղծմանը, որը կարող է բաց լինել երրորդ երկրների պատմաբանների համար», -ասել է աղբյուրը Թուրքիայի կառավարությունում:

«ԹԱԼԵԱԹ ՓԱՃԱ» ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿՈՉ Է ԱՆՈՒՄ ՖԻՐԱՆՍԻԱՅԻՆ ՀՐԱԺԱՐԿԵԼ ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ ՕՐԻՆԱԳԾԻՑ

Ճրանխայում գործող թուրքական ազգայնական «Թալեաթ փաշա» կազմակերպության գլխավոր քարտուղար Ֆերիտ Իյսեկը Հայտարարել է, որ Ֆրանսիան պետք է հրաժարվի Հայոց ցեղասպանության ժխտման համար քրեական պատասխանատվություն սահմանող օրենքից: «Անցյալ շաբաթ թուրքիայի արդարադատության նախարարը և Փարիզում Անկարայի դեսպանը կոչ արեցին մեզ հրաժարվել բողոքի երթից, որը

պետք է կայանար Բաստիլի հրապարակում ֆրանսիացիներին սաղանքի չենթարկելու համար: Մենք հետաձգեցինք բողոքը, սակայն մոտ ապագայում այն կկայանա: Մենք պատրաստվում ենք ասել

TALAT PASHA

մարզկանց, որ Հայոց ցեղասպանության ժխտման համար քրեական պատասխանատվություն սահմանող օրենսդիրը մոլորեցնում է ֆրանսիական հանրությանը: Պատերազմական պայմաններում հարկադրված տեղահանությունը բխում էր ազգի անվտանգությունը նկատառմանից, դա ցեղասպանություն չէր», - ասվում է կազմակերպության նամակում, ըստ PanARMENIAN.Net-ի գրում է «Հուրիեթ» թերթը:

ԻՐԱՆԱՀԱՅ ԱՆԿԱՆ ՄԱՍՈՒԼԻ ԶԱՀԱԿԻՐ՝ «ԱՐԱՔԱ»-ԻՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՎԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԿԱՐՈՂ ԵՔ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ 88832238 ԴԵՆԱԽՈՍԱՀԱՄԱՐՈՎ: